

Magyar Szállodás és Vendéglős

A BUDAPESTI SZÁLLODÁSOK ÉS VENDÉGLŐSÖK IPARTESTÜLETÉNEK HIVATALOS LAPJA.

HOTELIER ET RESTAURATEUR DE HONGRIE
UNGARISCHER HOTELIER UND GASTWIRT

GUNDEL KÁROLY, MALOSIK FERENC, MARENCICH OTTÓ, NÉMETH ALADÁR
KOZREMŰKÖDÉSÉVEL SZERKESZTI — REDIGÉ PAR BALLAI KÁROLY

SZERKESZTŐSÉG (REDAKTIÓN) ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IX, LÖNYAY UCCA 22. SZÁM. TELEFON: 381-152.

Tagtársaink vegyék igénybe az ingyenes borászati tanácsadó-szolgálatot!

BORÁSZATI TANÁCSADÓ-SZOLGÁLATUNKAT eddig is számos tagtársunk nagy haszonnal vette igénybe.

Testületünknek ezen hasznos támogatását minél intenzívebbé akarjuk tenni s azért fölkértük a szolgálatot ellátó Méhész György urat (Budafok, Szent István tér 1.), hogy

HIVÁS NÉLKÜL IS LÁTOGASSA MEG TAGTÁRSAINKAT.

Főhívjuk erre t. Tagtársaink figyelmét és kérjük, hogy ajánló sorainkkal látogató Méhész György urat szívesen fogadják és borászati ügyben bizalommal forduljanak hozzá tanácsért.

BALLAI KÁROLY
jegyző.

MALOSIK FERENC
elnök.

... kávé^t és természetesen teát
is Meinltől!

Darjeeling Orange Pecco P 20.—
Ceylon Orange Pecca .. P 17.80
India Orange Pecco .... P 16.20
Virágos India Pecco .... P 14.40

POPPER BORPINCÉSZET R. T.

BUDAPEST-KÖBÁNYA,
ELŐD UCCA 8. SZÁM
TELEFON: *1-484-62.

ALAPITATOTT: 1869. ÉVBEN.

AZ 1922. ÉVI SZÜLLŐ- ÉS BORGAZDASÁGI KIÁLLÍTÁSON ARANYEREMMEL KITÜNTETVE

OLVASSUK, TERJESSZÜK LAPUNKAT!

SZEREZZÜNK ELŐFIZETŐKET!

A M I N A P T Á R U N K

1937 Okt. 1 Péntek	Dél előtt 10 órakor Gundel János és id. Kommer Ferenc emlékéit ápoló asztaltársaság összejövetele Potzmann Mátyásnál (VIII, Ulloi út 6).	15 Péntek	Dél előtt 10 órakor Gundel János és id. Kommer Ferenc emlékéit ápoló asztaltársaság összejövetele özv. Bandi Ferencnéél (VIII, József körút 46.)
5 Kedd	Az adóközösség tagjainak adóátalányuk befizetése.		Befizetendő az együttesen kezelt adótarozások (házadó, általános kereseti-, jövedelem- és vagyonadó) egy havi részlete. Addig, amíg a kivetések meg nem történnek, vagy ha a kivetés fellebbezés alatt van, az előző évi kivetés egy havi összege.
6 Szerda	Dél előtt 11 órakor a képesítőbizottság ülése az Ipartestületben. Délután 4 órakor az előljáróság rendes havi ülése az Ipartestületben. Este 7 órakor Jóbarátok vacsorája Rupp Jánosnál (IX, Iúzóli ucca 48.)	20 Szerda	Befizetendő az általányozott alkalmazotti kereseti adó egy havi összege. Este 7 órakor Jóbarátok vacsorája Kiss Ernőnél (XI, Szent Gellért tér 3.)
8 Péntek	Dél előtt 10 órakor a békéltetőbizottság ülése az Ipartestületben. Este 8 órakor vendéglősök vacsorája Márkus Imrénéél (V, Képviseelőház éttermei)	22 Péntek	Dél előtt 10 órakor a békéltetőbizottság ülése az Ipartestületben. Dél előtt 11 órakor képesítőbizottság ülése az Ipartestületben. Este 8 órakor vendéglősök vacsorája Pozzmann Mátyásnál (VIII, Ulloi út 6.)
13 Szerda	Dél előtt 11 órakor képesítőbizottság ülése az Ipartestületben. Este 7 órakor Jóbarátok vacsorája Zauper Ferencnél (II, Fő ucca 8.)		

Dreher Baksör

Az évad slágere

BORBABA

alkoholmentes édes must
gróf Hoyos Viktor pincegazdaságából, Mád (Toka)hegyaljai borvidék)

Forgalomba hozza:

VENDÉGLŐSÖK BESZERZŐ CSOPORTJA R. T. Budapest, IV, Várház körút 8.
Telefon: 1-833-80.

Magyar Szállodás és Vendéglős

Az osztrák és a magyar idegenforgalom érdekközössége és fejlődési lehetőségei.

Irta: Szilágyi Tibor dr.

AZ 1936. ÉV ŐSZÉN több — idegenforgalmi téren igen jelentős — nyugateurópai államban (Francia-, Olaszországban és Svájcban) végrehajtott valuta-értékeisések mind az osztrák, mind a magyar szakörökben bizonyos aggodalmakat keltek a két állam idegenforgalmának sorsa, további fejlődési lehetőségei tekintetében. Jóleső érzéssel állapíthatjuk meg, hogy ezen — kezdetben jogosultnak látszó — aggodalmak jórészt túlzottaknak bizonyultak. A leértékelt államok versenyével szemben az osztrák és a magyar idegenforgalom egyaránt kellő mértékben ellenállóképesnek mutatkozott és egyáltalán nem csökkenő, sőt határozottan emelkedő irányzatával egyben életképességéről is megnyugtató bizonyítékot szolgáltatott.

Az osztrák idegenforgalom legutóbbi (június és július havi) adatait lapunk legutóbbi számában közöltük. Az osztrák idegenforgalom erősödését mutatják a Bécs városára vonatkozó hivatalos statisztikai adatok is, melyek szerint július havában 7.702 belöldi és 44.462 külföldi, összesen 52.164 idegen kereste fel az osztrák fővárost. Ez a szám 18,5%-kal (8.122) magasabb, mint az 1936. év júliusában elért eredmény és felülmúlja az 1931 óta eltelt évek valamennyiének júliusában mutatkozó látogatottsági számot. A belöldi látogatók száma az elmúlt esztendő azonos időszakához képest 496-tal (6%) csökkent, ezzel szemben a külföldről származó idegenforgalom 8.618 jelentéssel (24,5%) emelkedett. A származási országot tekintve, első helyen áll Németország; 1936 júliusában 2.159, idén 5.322 birodalmi német polgár érkezett Bécsbe, az emelkedés tehát 3.163 (146%). Az amerikai vendégek száma 3.698-ról 6.166-ra (2.468, ill. 70%), az angoloké 1.949-ről 4.586-ra (1.748, ill. 61%), a lengyeleké 1.949-ről 2.683-ra (734, ill. 37%) a románoké 1.251-ről 1.577-re (326, ill. 26%), a belgáké 530-ról 797-re (267, ill. 41%), a franciáké 1.375-ről 1.611-re (236, ill. 17%), a csehszlovákoké 9.163-ról 9.369-re

(206, ill. 2%), a svédeké és norvégoké 697-ről 867-re (179, ill. 25%), a dánoké 390-ről 516-ra (126, ill. 32%), a jugoszlávoké 944-ről 1.059-re (115, ill. 12%) és a magyaroké 4.236-ról 4.354-re (118, ill. 3%) növekedett. A svájciak száma azonban 1.691-ről 1.007-re (684, ill. 40%), az olaszoké 1.166-ról 930-ra (236, ill. 11%), a görögöké 321-ről 180-ra (141, ill. 44%) és a spanyoloké 159-ről 60-ra (99, ill. 62%) csökkent.

Ha ezen és a már korábban közölt idegenforgalmi adatokat egybevetjük a Budapesti külföldi vendégforgalmára vonatkozó statisztikai kimutatásokkal, látni fogjuk, hogy a forgalmi számok lényeges eltérése mellett a forgalomban, minőségi és származási tekintetben, bizonyos hasonlóság mutatkozik.

Most nézzük az előbbi részletezés szerint a budapesti adatokat:

A Székesfőváros hivatalos statisztikai kimutatásai szerint július hónapban 6.585 csonkamagyarországi, 2.346 megszállott területen lakó és 23.394 külföldi utas, összesen tehát 32.325 idegen kereste fel fővárosunkat. Ez a szám 6.481-gyel, vagyis 25,1%-kal felülmúlja az 1936. év azonos hónapjának forgalmi adatait. A belöldi (csonkamagyarországi) látogatók száma 11,2%-kal (626-tal), a külföldi vendégeké 35,1%-kal (6.072) emelkedett; pusztán a megszállott területekről érkezett utasok számánál mutatkozik 9,1%-os (abszolút számban 217) csökkenés. A külföldi vendégforgalomban Németország vezet: 1936 júliusában 2.311, ez év július havában 6.187 német utas érkezett Budapestre; az emelkedés tehát 3.876, vagyis 167,7%. Az Egyesült Államokból érkezett vendégek száma az 1936 július 1.982-ről 3.569-re (1.587, ill. 80%), az angoloké 2.352-ről 3.141-re (789, ill. 33,6%), a franciáké 912-ről 1.018-ra (106, ill. 11,6%), a hollandoké 834-ről 906-ra (72, ill. 8,6%), az észak európai országokból (Dánia, Svédország, Norvégia és Finnország) érkező utasoké 856-ről 865-re (9, ill. 1%) emelkedett. Emelkedést mutat továbbá a jelentősebb számarányú külföldi vendégcsoportok között az Ausztriából származó vendégforgalom, mely az 1936 július 2.408-ról 2.804-re növekedett meg (396, ill. 16,5%). Csökkenést mutat azonban a svájciak száma, mely 930-ról 474-re (456, ill. 49%), valamint az olaszoké, mely 783-ról 626-ra esett vissza (159, ill. 20,3%). Ha viszont az 1937. év első hét hónapjának adatait vetjük egybe az elmúlt

BORKERESKEDELMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

VEZÉRIGAZGATÓ: KLABER MIKSA

PINCÉSZET:

BUDAFOK, PETŐFI ÚT 16. SZÁM.

TELEFON: 2-696-98.

VÁROSI IRDA:

BUDAPEST, V. ALKOTMÁNY UCCA 18. SZ.

TELEFON: 1-142-82.

Fellner Béla f. ü. v. Első belvárosi szállodai, vendéglői és kávéházi személyzeteket közvetítő iroda **Budapest, IV., Molnár u. 3.** Telefon: 1-814-01

esztendő azonos időszakának statisztikai eredményeivel, azt fogjuk látni, hogy a csonkmagyarországi vendégforgalom 53.805-ről 54.431-re (626, ill. 1,2%), a külföldi vendégforgalom 69.962-ről 81.914-re (11.952, ill. 17,07%) emelkedett, míg a megszállott ország-részekből származó forgalom 19.069-ről 18.790-re (279, ill. 1,4%) csökkent; az emelkedés az összes idegenforgalomban 12.299, vagyis 8,6%. A német vendégek száma 11.736-ról 20.729-re (8.993, ill. 76,9 százaléka), az Egyesült Államok-belié 3.739-ről 6.711-re (2.972, ill. 79,5%), az angoloké 5.722-ről 7.588-ra (1.866, ill. 32,6%), a franciáké 2.507-ről 3.009-re (502, ill. 20%), a hollandoké 2.180-ról 2.487-re (307, ill. 14,1%) emelkedett. Ezzel szemben az osztrák vendégek száma 15.709-ről 14.936-ra (775, ill. 4,9%) az olaszoké 6.036-ról 4.215-re (1.821, ill. 30%) és a svájciaké 3.009-ről 2.507-re (502, ill. 16,7%) csökkent.

Emelkedés tapasztalható a német, továbbá az Egyesült Államok-beli, az angol és francia vendégek forgalmában, míg az olasz és svájci látogatók száma (akárcsak Bécsben) kifejezetten csökkenést mutat. Ezen hasonlóság három, egymástól teljesen független jelenséget jellemzően világít meg: 1. hogy a leértékelői idegenforgalmi államokból származó vendégforgalom tapasztalható csökkenése a leértékelés valutáris hatásainak egyenes következménye; 2. hogy Ausztria és Magyarország idegenforgalma egyrészt a földrajzi fekvés, másrészt a csaknem egyező kultúráis viszonyok folytán meglehetősen azonos tényezőkből tevődik össze és 3. hogy a leértékelések ellenére, mindkét állam megőrizte idegenforgalmi vonzóerejét, különösen a nemes valutájú, nagyobb-igényű, fogyasztóképes angolszász és egyéb nyugati államok közönségével szemben.

Ami az első tényezőzt illeti: előrelátható és már a múlt év legutolsó hónapjaiban tapasztalható volt, a leértékelői idegenforgalmi országokból Ausztria és Magyarország felé irányuló utazási forgalom, különösen a társasutazások számának csökkenése. Természetes jelenség ez, hiszen a szerényebb anyagi eszközökkel rendelkező francia, vagy olasz turista-közönség számára nem lehet közbűb, hogy 1936-ban 280 frankot, illetve 305 lírát kellett fizetnie 100 schillingért, míg idén, azaz a leértékelés óta 490 frankba, illetve 425 lírába kerül 100 schilling, míg 100 pengőért 590 frankot, ill. 390 lírát kell fizetni. A tehetősebb rétegek utazási kedvét már sokkal kevésbé befolyásolja ez az értékelődés, ezeknél is jelentőségghez jut azonban a hazájukbeli idegenforgalom érdekében megindított erőteljes állami és magánpropaganda. Az idegenforgalmi piac helyzetének kialakulására az árak, a mindenkor gazdasági és pénzügyi viszonyok lényeges hatással vannak ugyan, ámde ezen befolyás korántsem döntő jellegű, mert az üzleti célú utazásoknál a meghatározott hely, illetve ország, szórakozási, üdülési és gyógykezelési célzatú utazásoknál pedig a kulturális és szórakozási lehetőségek, az éghajlati és domborzati viszonyok, a gyógyulás természeti és orvosi adottságai és nem utolsósorban az ü. n. „pre-tium affectionis”, a szubjektív értékelés szabják meg az útirányt. Eppen ezért, ha az osztrák és a magyar

idegenforgalomnak a leértékelői országokkal szemben fennálló kapcsolatát átmenetileg meg is gyöngültek, a forgalomcsökkenés nagyobb arányokat nem fog ölteni és a jelenlegi helyzet ezen kapcsolatok érték-állandóságát nem csökkentheti.

A két ország idegenforgalmi helyzetének hasonlósága egy sokkal több arra, hogy az évszázados történelmi, kulturális és gazdasági sorsközösség, valamint a jelenlegi többoldalú egymásrautaltság szilárd alapon felépült kölcsönös baráti viszony és együttműködés idegenforgalmi téren is kifejezésre jusson. Nemcsak az osztrák-magyar turistaforgalom természetes kiegyenítődségi folyamatára gondolunk itt, hanem azokra a rendkívül értékes szolgáltatásokra is, amelyeket a két szomszédos baráti állam egymás külföldi vendégforgalmának támogatása és elősegítése útján egymásnak tehet. Igen örömdetes jelenség, hogy a kölcsönös érdekközösség tényével és jelentőségével mind az osztrák, mind a magyar idegenforgalom hivatalos és gazdasági tényezői nem csupán tisztában vannak, de mindent el is követnek az intézményes együttműködés gyakorlati megvalósítása érdekében.

Az amerikai és angol vendégek számarányának, valamint tartózkodási időtartamának mindkét országban tapasztalható örömdetes emelkedése jórészt az idei esztendő nagyjelentőségű idegenforgalmi eseményeinek: az angol koronázási ünnepségeknek és a párisi világkiállításnak köszönhető ugyan, de az angol-szász turisták Ausztria és Magyarország iránt mutatkozó fokozottabb érdeklődése mégsem tekintendő átmenetnek. Memrich Ottó közvetlen tapasztalat alapján állapította meg éppen legutóbbi vezércikkében, hogy „Országunk és főleg Budapest, határozottan divatba jött a külföldön.” Ez a megállapítás Ausztriára és Bécsre vonatkoztatva is érvényes. Ha megfogadjuk mindazon tanácsokat, amelyeket szállodás-szakosztályunk kitűnő elnöke a magyar idegenforgalom felelős faktorainak figyelmébe ajánl és ha hatóságaink is tesznek néhány jelentős lépést az akták titokzatos sáncából a gyakorlati élet terepe felé, akkor ez a divat nem marad meg esetleg mulandó jelenségnek, hanem állandó jellegű szokássá, sőt szükségletté fejlődhetik. A jövő évi eucharisztikus világkongresszus a magyar idegenforgalom és vendéglátóipar talán sorsdöntő erőpróbája lesz. Ha ezen a nagy próbán méltóan megálljuk helyünket, akkor idegenforgalmunk fejlődése, jövőendő sorsa hosszú évek-re biztosítja lesz.

STREITZER GYULA van, 162, acélbűtör és sodronyágbéret-üzem. Speciális autogénehégesztő, tűzhelyek, kályhák, zárok, redőnyök készítése és szakszerű javítása. Vendéglátók csak a laktaikban, kimondottan új anyagokból
Budapest, VII, Dob ucca 45. Tel.: 143-152.

Steiner és Szipmer**BUDAPEST, IX. ÜLLŐI ÚT 57. SZ. TELEFON: 1-306-29**
SZOBAFESTŐK, MÁZLOK, DÍSZ- ÉS TEMPLÓMFESTŐK

AGRÁR BORKERESKEDELMI K. F. T. BUDAFOK

Petőfi-út 24-26-28.

Telefon: 2-698-02.

Mi volt száz év előtt?

(Második közlemény.)

Közlő: **Mazsáry Béla dr.**

A PEST ÉS BUDA szabad királyi városok levéltárában talált anyagból megtudjuk, hogy a vendéglátóiparnak milyen ügyeivel foglalkozott ez évben a két város tanácsa.

A Soroksár felé vezető úton, a város határában levő városi határsárdát, más néven gubacsi csárdát, mely a város tulajdona volt, 1832 óta Vienerl András bérletre, az ezévi nyilvános árlejtésen ismét ő kapta meg mint legutóbbit ígérő, 510 frt évi bérért a bérletet. (Intimata a. n. Nro. 4373.) E csárda (máig fennáll) ott fektült a Gubacsi-pusztá határában, a futóhomok szélén. A város nagy fáradsággal és költséggel szép kertet és egész kis erdőt létesített a csárda mellett. Ez évben azonban az ott táborozó katonaság a szépen fejlődő kertet agyontaposta s a nagyobb fákat kivágta. Ezért a városi tanács a városi gazdasági felügyelő jelentése alapján panasszal fordul a katonai parancsnoksághoz, kéri a vizsgálat megindítását, a kár megtérítését s szigorú tiltalmat az ilyen kihágások ellen. (Missiles a. n. Nro. 10.895.)

A vendéglősök közt még mindig sok a bevándorlott idegen, kik hosszabb ittlakás után kéri a városi tanácsot, hogy a magas helytartótanács útján kérje elbocsáttatásukat szülővárosuk kötelekéből s adja meg nekik a pesti polgárjogot. Érdekes, hogy mindegyik azzal indokolja kérelmét, hogy pesti polgárlányt akar elvenni. A házasság révén tudniillik háztelkehez s ennek révén polgárjoghoz lehetett jutni, ami az italmérési jog elnyerésének egyik módja és lehetősége volt. Ilyen Hrasing Jakab folymodványa, aki a stájer Langenthalból vándorolt be Pestre s itt akart nőülenni és vendéglőt nyitni. (Intimata a. n. Nro. 6053.) Miksch József pincér, ki a morvaországi Schönauzból származott s tizenkét éve unokatestvérénél, szintén Miksch Józsefnél pincérkedett, szintén azzal indokolja kérelmét, hogy egy pesti polgárlányt akar elvenni. (Missiles a. n. Nro. 10.322.) Ugyanez a szándéka Schmalhofer Györgynek, a „Vadászkürt” főpincérének, aki a felsőausztriai Rätzből vándorolt be tizenkét év előtt s át akarja venni a fogadó sörmérését. (Missiles a. n. Nro. 10596.)

1837 április 4-én erkölcsi bizonyítványt kér és május 1-én meg is kapja a morvaországi Gajaból származó Maendel János, aki 1820 óta részben Pesten, részben Budán dolgozott. Őt évig Geiger Jánosnál pincérkedett a „Fehér Hajó” fogadóban, négy évig Maver Vincéné a „Vadászkürt”-ben, majd főpincér volt két évig a Császárföldben, azután pedig a Belvárosban a Hajó-utcában Maendel Antal pesti vásztopolaár bormérési loajt bérletre s a rá kivetett adókat mindenkor megfizette. (Missiles a. n. Nro. 10544.)

Augusztus 6-án Kern József vendéglős kéri a tanácsot, írjon át a karinthal St.-Andre magisztrátusá-

nak, szolgáltassa ki atyai örökségét. Október 5-én oly értelmű válasz érkezik, hogy nevezett atya még életében kielégítette, tehát kérelme tárgyatalan. (Missiles a. n. Nro. 10776.)

Igen érdekes egy elhalt pincér hagyatéki ügye. Január 3-án a városi körömben meghalt Hollon Vencel pincér, egy a Prága melletti Liebenből származó mézszároslegény, aki Weis Márton traiteurrel dolgozott. Hagyatéka a következőkből állott: készpénzben maradt gazdájánál 127 frt. Ruha és fehérenemű maradt utána:

- 1 fekete posztó frakk körülbelül 10 frt értékben,
- 1 fekete posztó pantalló körülbelül 5 frt értékben,
- 1 gyöngyházkék régi kásmir pantalló 4 frt értékben,
- 1 szürke régi posztó pantalló 3 frt értékben,
- 3 öreg gatyá 3 frt értékben,
- 1 selyem és 1 piké mellény 1.30 frt értékben,
- 1 kemény ingmell és 1 ócska zsebkendő — 40 frt értékben.

Ezt a hagyatékot márc. 16-án az elhalt szülőinek kérésére elárverezték s a körömi költségek és az örökösödési adó levonása után tenmenadó összeget a tanács elküldte nekik. (Missiles a. n. Nro. 10422.)

Valamikor a pesti Invaldusok-házának (később Károly-kaszárnya, ma a Központi Városháza) markotai nyosai bor- és sercsempézéseikkel sok borsot törtek a pesti városi tanács orra alá, bízza parancsnokaik katonai védelmében. (Böven leírja Bevilacqua Borsody Béla „A magyar serfőzés története” c. munkája II. kötetében.) Ez időben már a katonai és polgári hatóságok közös egyetértésben intézték el az Invaldus-ház markotánybérlet ügyeit. 1837 augusztus 10-én a pesti katonai városparancsnokság arról értesíti a városi ta-

Krayer E. és Tsa

LAKK ÉS FESTÉK — V, VÁCI ÚT 34

M A C H
V Á L L A L T
ó r á n k é n t 1. — P
Telefon: 132-799

TAXIGÉPIRÓ

nácsot, hogy Weiss Márton bériőtől és Kratochwill Jánostól, ennek albérlőjétől elveszi a markotány üzletet, kéri tehát a tanácsot, hogy a régebbi királyi rendeletek értelmében nevezzen meg három pesti polgárt, rendes, megbízható s a kellő anyagi eszközökkel rendelkező embereket, kik albérlő vagy társ nélkül látnák el ezt a bérletet. A bérletet négy pályázó közül Stockinger József kapta meg, ki négy évig volt katonapék, hét évig markotány a komáromi várban, 1815-től fogva pedig markotány a pesti Nájgebájban, két év óta a pesti koncentrációs tábor traiteurje, vagyis a rákosi hadgyakorlatok markotánya is volt s vagyonában, vendéglői ezüstműben, fehérneműben és egyéb felszerelési eszközökben körülbelül 5000 frt. (Missiles a. n. No. 10790).

Ügylátszik, hogy a városi beszálló fogadók és korcsmák bérlete nem volt valami jó üzlet, mert a Gubacsi-csárda bérlőjének kérésére az évi 500 frt bérleti összegget 250 frtra szállítja le a tanács, az úgynevezett Schopperplatzon (ahol a hajóhidj pontonjait javították) volt „Bruckstadi-Wirthaus” bérlője, Weber Ignác pedig állandóan hátrálékban marad az évi bérrel. (Intimata a. n. No. 5702.)

Azok a vendéglősök, akik nyári kertjeikben zenét tartottak, külön zenedíjat (Musiktaxi) fizettek, 5-től 50 frtig. A kerületi kapitányok jelentéseiből megtudjuk, hogy „a József külvárosban” a következő helyeken volt nyáron zene: Konda Antalnál „A zöld jágerhez” és Károly Györgynél „A fehér szarvashoz” cégezrezt korcsmaiban a Lóvásár soron (ma Tisza Kálmán tér), Szabó Józsefnél „A három Rózsánál” és Balás Antalnál „A két farkasnál”, mindkettő a Keresepi (ma Rákóczi) úton, továbbá a Kisakáca-utcában a „Péter és Pál”, a Fekete Sas-utcában az „Arany Hattyú”, a Kisdíóta-utcában a „Noé bárkája” cégerű korcsmaiban, a Síp-utcában Werknél az Angol-házban és a Kecskeméti-utcában Patachich Jánosnál, a Terézvárosban pedig Kászonyi Józsefnél, a Király-utcai „Új terem” (Neuer Saal) tulajdonosánál és Werling Józsefnél, az óutcai „Orosz császár” korcsmárosánál. (Relationes a. n. No. 5943.)

Egészségügyi intézkedést is találunk az ez évi ügyiratok között. A lipótvárosi Veréb-utcában, a Nájgebáj mellett, a Luczenbacher-házban levő korcsmaiban az 5. tábori tüzezzel fertőzött emberek disznósajtot evett s megbetegedett. Megbetegedett maga a korcsmáros, Niederkirchner Menyhért és a pincér, Frauenheim István is. A megejtett vizsgálat megállapította, hogy a korcsmáros a disznósajtot egy rézüstben főzte ki, mely nem volt kicénevez, sőt hosszabb ideig hagyta benne állani, ezért 24 frt büntetéssel sújtotta a városi tanács, egyben elrendelte, hogy a város összes korcsmárai csak cínezett rézedényeket használhatnak. (Relationes a. n. No. 6298.)

Ez időben a rendet már városkapitány uram tartotta fenn darabontjaival, tehát a rendészeti ügyek is a városi tanács elé kerültek. Ügylátszik, hogy az 1837-es évben az emberek igen békésék és jóakarúak voltak. Csak egy katonai „hatalmaszkodás” és egy fogadói lopás foglalkozta a város nemes tanácsát. Augusztus 2-án éjjel 11 órakor Szanba Demeter

gránátos betörte a Nájgebáj melletti egyik korcsma zárt ajtaját s az ágyból kiugrott s az utcára siető korcsmáros Valek János urat kardjával kissé helybe hagyta, mire ez feljelentést tett bántalmazója ellen és kárterítést követelt a katonai hatóságoktól. A budai várparancsnokság erre átirít Pest város tanácsához, kérvén, hallgattassa ki a sértett és árosult Valek korcsmáros. Paltuj Károly alkaptány uram a tanács parancsára ezt fogantatosította is s a tanács átküldte a kihallgatási jegyzőkönyvet a budai várparancsnokságnak. (Missiles a. n. No. 10824.)

Április 19-én a pestmegyei Uri helységből Bódi János és Bimbó András milic fuvarral bejöttek Pestre s dolguk végeztével a Lóvásár szélén helyeztetett „Fehér Bárány” vendéglőbe szálltak, hol is 20-ára virradóra négy lovak ellopattak. A két Uri helységből való kárvallott azonnal panaszt tett Pest vármegyénel, mire is Dubraviczky Simon alispán úr ő nagysága imi-

Elismerten a legjobb
FIUMEI kávé, tea

FIUMEI KÁVÉBEHOZATALI TÁRSASÁG
Központ: V. Gresham-palota. Telefon: 185-939

Töltőtollszaküzlet

KORDA, Régi posta ucca 12. szám. Telefon: 18-70-79.

Schillinger Anna GÖZMOSÓGYÁR RT.

Budapest, VI, Vörösmarty ucca 47 b. Telefon: 121-385.

HEIM LAJOS

speciális péksütemények készítője
VI, SZONDY UCCA 96. TEL.: 1-152-41

SZENT ISTVÁN CSÁLÁDI SÖR

1¹/₂ literes
zárt palackokban

Kőbányai Polgári Sergyőzde
gyártmánya

Kohn Mór

f. ü. v. közevíteli az összes vendéglői és szállodai személyzetet. — Megbízható felirónöket és konyhai személyzetet. — Budapest, VIII., Fákóczi út 47. sz. — Telefon: 1-339-21.

gyen kereste meg Pest város nemes tanácsát: „Mintán a' kárvalottak az érdekelit korcsmáros, ha egyenes tolvajssággal nem is, azonban gondatlansággal valódnak annyiból, hogy eszjakának idején udvara vagy háza zárva nem tartotta — azért in kérem meg hivatalos bizodalommal a' Nemes Városi Tanátsot, hogy e' tárgyban az említet kortsmáros kérdőre vétetni, a' szükséges vizsgálatot megtéetni 's a' tapasztalándókhöz képpent a' nevezet szegény adófizetők ebbéli kárának megtérítését eszközlőni méltóztassék.” A tanács az ügyet kiadta Patachich József városkapitány úrhoz, ki is jelenté, hogy „a' kérdéses Bárány József kebelbeli korcsmáros e' tárguban meghallgattatván, azt nyilatkoztatá, hogy az elidegenített négy lovak a' kárvalott Uri helység lakosainak Székes Fejérvári Vásáron azonnal vissza kerültek.” E jelentés elküldetett Pest vármegye alispánjának s ezzel az ügy aktái le is zártak. (Missiles a. n. Nro. 10642.)

Buda szabad királyi és főváros levéltára már sokkal kevesebb, bennünket érdeklő iratot tartalmaz az 1837. évre s ezek is mind rendészetiek.

Égy 23. gyalogezredbeli köztívét meglopta Venusz Anna korcsmárosné. A károsult feljelentésére az ezredparancsnokság megindította a vizsgálatot, majd átirta a budai városkapitányi hivatalnak, kérve, hogy eskessék meg vallomására a kárvalott korcsmárosné. (Correspondentiae Magistratuales. 1837. nr. 20.)

Ugyancsak az ezrednek egy káplírja s több köztívét sört és élesztőt árusított Újlakon. A város tanácsa átírt az ezredparancsnokságnak, hogy a város eme jogát mélyen sértő csempészkedést szüntesse be. Az ezredparancsnok elegendet is tett a tanács kérelmének, szigorú parancsban tiltotta meg ezt a visszaélést. (Corr. Mag. 1837. nr. 156.)

Igen érdekes a pestmegyei fognházban raboskodó Horváth Józsefnek, Tahy Károly főszołgábiró inasának vallomása, aki hateregynéhányászd forintot lopott el urától és Uri helységből Pestre szökött, hogy onnan tovább szökjön Törökországba. Már a gőzhajón ült, mikor felismerték s elfogták. Szökése és bujdosása miatt több pesti és budai fogadóban fordult meg s a lopott pénzből fedezte kiadásait, melyeket a vallomási jegyzőkönyv részletesen felsorol. A vallomásnak bennünket érdeklő részei a következők: „Ezen pénzből először is Uriban a' helybeli kortsmárosnak fizettem 15 frtot, minthogy magunknak musikálattank fizettem 5 frtot. Pesten a' Grifl Vendégfogadóba fizettem 5 frt 45 kr-t, ugyan ott a' Kelnernek borra valót ajándékozván 3 frtot, ugyan ott két öröm leányknak 13 frt 20 kr-t, Budán a Vendég fogadóban költöttem 4 frt 45 kr-t, szinte Budán az Aranyhajó Vendégfogadóban adtam a' Kelnernek, hogy nékem hamis bujaszt vegyen 12 frt 30 kr-t, a' fent érintet Vendég fogadóba költségem fejében fizettem a' Kelnernek 5 frtot.” (Corr. Mag. 1837. nr. 225.)

ROVATVEZETŐ: GUNDEL KÁROLY.

A között ételreceptekre minden jogot a szerzők maguknak fönntartanak.

Sertés-kocsonya Magyaródiásan.

Írta: Löhnert Mátýás.

NEM MULASZTHATJUK EL, hogy a sertés-kocsonya egy új ízzel gazdagított módját ne ismeressük, tekintettel, hogy az ehhez szükséges — házilag is előállítható — segédanyagot a most folyamatban levő paradicsom-eltévesi időben meg lehet szerezni.

Ismeretes, hogy a téli szükségletre elteendő paradicsomot igen sok helyen még ma is meglehetősen hígán töltik üvegekbe és lekötözve vagy dugaszolva pároolják és így raktározzák. Egy igen rövid idő múlva a paradicsom sűrűje az üvegekben leülleszik és több-kevesebb kristálytisztá, kissé sárgás színű lé mutatkozik az üveg felső részén. Erre a tiszta, kellemes savanykás, paradicsomízű lére van szükség, hogy a sertés-kocsonyát „Magyoródiásan” elkészíthessük.

Tehát aki ezt az anyagot házilag kívánja előállítani, annak azt ajánljuk, hogy az erre a célra szánt friss paradicsomot már vásárlásnál válogassa meg úgy, hogy ú. n. leveles árut vegyen.

Az eltevéskor a friss paradicsomot megmossuk, megfelelő nagyságú fazékba tesszük és összeszűzük

**Pálpusztai sajt
Heller doboz
emmentáli
Derby sajt**

vendéglőkben
nélkülözhetetlen

CALDERONI ÉS TÁRSA látszerészek

BUDAPEST, V, VÖRÖSMARTY TÉP 1. SZÁM. (Haas-palota)
Telefon: 18-11-40. Alapítva: 1819

Szemüvegek, színházi látszóvók a legfinomabb kivitelben
Hörömök, barometerek, időjelző házikók stb. Fényképezési
szeti készülékek és felszerelések nagy választékban.

Kurcz Lipót utóda Vándor Pál

Vásznöki intézet, címke-üzem, dombornyomda
BUDAPEST, VIII, JOZSEF KORÚT 9. TELEFON: 1—361—18.

Borpalota Rt.

Budapest, VI. Király ucca 26. Telefonok
1-140-44, 1-184-6

Ajánlja kiváló minőségű márkás
fajborait palackozva és hordófeleiben

Lepjünk be a Vendéglősök Szikvizgyára

Használt National-pénztárak

garanciával, a berlini National-gyár volt műszerészenél.

Vétel, eladás, javítás, karbantartás.

KISS ÉS SANDORI, VII, Nyár ucca 23. Telefon: 149-852.

Szövetkezetébe (IX, Viola ucca 18.)

(ha történetesen nagyon húsos paradicsomot használunk, akkor egy kevés vizet öntünk hozzá), felforraltuk és addig főzzük, amíg a paradicsom héja zsugorodni kezd. Ezután lehetőleg finomszűrővel szítán át-törjük. Ezt az áttört paradicsomlevet üvegekbe töltjük és lekötözzük vagy dugaszoljuk és annak rendje és módja szerint pároltatjuk (dunsztoljuk).

Tekintettel, hogy az illékép befőzött paradicsomnak az állás következtében az üveg felső részén jelentkezik a keresett tiszta lé, de ezt onnan megzavarodás nélkül leönteni — lefejtani — nem igen lehet, ajánlatos akkor, amikor erre a lére már szükség van, a paradicsomot teljes egészében finomszűrővel ruhán — úgy mint az aszpikot — átszűrni és ezt a szűrőmentyit azután tölcserre helyezett szűrőpapíron, vagy más erre alkalmas szűrő (filtráló) szerkezeten átsurgatni, hogy a paradicsom leve teljesen tiszta legyen. A visszamaradó paradicsom sűrűjét, húsát igen jól el lehet használni egyéb ételek főzéséhez. Aki nem kíván ezzel házilag bajlódni, az megrendelésre megszerezheti ezt az anyagot készen is — természetesen, hogy jóval drágábban, mint a házikészítmény.

Ennek az anyagnak — az ú. n. derített paradicsomlének — a birtokában a további teendő annyiból áll, hogy a készíteni szándékolts kocsonyához a húst, bőrkéft stb. jól megmossuk és egyszer leforrázzuk. A főzéshez adandó víz, a szokásos mennyiségnek csak kétharmada legyen, tehát arra kell törekedni, hogy rövid lében főjjen. Fűszerezése szokás szerint só, egész bors, fokhagyma és vöröshagyma, esetleg sárgarépa és petrezselyemgyökér. Felforraltás után a keletkező habot merőkanállal leszedjük és arra ügyelünk, hogy a további főzése lassú legyen. A főzés közben felszáló zsírt gondosan lekanalazzuk. Ha a kocsonyahús elég puhára főtt, a levét szűrőruhán, egy másik fazékba szűrjük és a kocsonyahúst fedővel letakarva, párában hagyjuk, hogy meg ne barnuljon. Az átszűrt kocsonya levéhez ugyanannyi derített paradicsomlevet öntünk, óvatosan összekeverjük, esetleg utána sózzuk és felforrásig össze melegítjük. Ajánlatos ennek a kocsonyalének az alvadási erősségéről meggyőződni, amit egy kis mennyiséggel hajtku végre. Amennyiben fölösen meghigítottuk volna, egy kevés zselatinnal gondoskodunk az erősítéséről. Ha mindent rendben találtunk, a kocsonyahúst tállakba vagy tányérokba rakjuk és a paradicsomos kocsonyalével leöntve, alvadásra, hideg helyre tesszük.

Figyelmeztetésül megemlítjük, hogy pörzsölt sertésből a kocsonyafőzés nem szokott jól sikerülni, tehát csak torrázott sertésből készítsük.

A paprikás olaj — Papoil — alkalmazása.

Lapunk folyó évi 14. és 15. számában közöltük a paprikás olaj — Papoil — és az abból készíthető „Magyaros olajvaj” (mayonnaise) készítmény módját. Folytatásként ismertetjük, hogy

1. „Magyaros halmayonnaise”

legízeesebb módját az illékép készített olajvaját úgy kaphatjuk, ha a sűrű olajvaját, sűrített (befőtt) hallével mérsékelten hígítjuk. Ez a hígítás egy 5 tojással készült mennyiséghez (lásd lapunk 15. számát), $\frac{1}{2}$ deciliter befőtt hallévet igényel. A továbbiakban a tállalási módok változatlanok, illetve a kialakult szokásokkal azonosak.

2. „Kalocsai mártás.”

Az 5 tojással készült magyaros olajvaj (mayonnaise)-hoz (lásd lapunk 15. számát) 2 deciliter habtejszint, annak híján édes tejfölt és egy kisebb citrom levét jól elkeverjük. Ezután egy jó evőkanálra való vágott zöld kaporot vagy szárított és ecetes vízben feláztatott kapor zöldjét használhatunk. Igen jóízű, hízélgő színű mártás, amelyet főleg hideg húsokhoz ajánlunk felszolgálásra.

3. „Nemzeti hússaláta.”

Főtt vagy angolosan sült hideg marhahúst, hējában főtt hideg burgonyát és gyenge, sós vízben főtt hideg zöldbabot („haricots vert trés fin”), egyenlő arányban és vágású alakban, annyi „kalocsai mártással” (lásd előbbi receptet) keverjük össze, hogy mérsékelten köve (lucskos) legyen. Hideg ízelítőnek (hors d'oeuvres) alkalmas. Egyedül felszolgálva, mélyebb üvegtábla, halmosan tállaljuk és vastagra metélt és fészített fejes-salátával kereteljük.

ELADÓ

a Balaton legjobb helyén vendéglő, étterem, befogadóképessége kb. 400 személy és 10 szobás penzió. Cím: **Hozbor József, Siófok.**

Mátrában: húszszobás modern, berendezett üdülőkemp bérbeadom, — vagy éttermét, konyháját és mellékhelyiségeit díjlatlanul átengedem hosszabb időre 3000.— pengő kaucióval. **Budapest, XI, Bercsényi ucca 10. szám. Dr. Baróhy Lajosné.**

Hírnevess szanatóriummal bíró előkelő hazai fürdőhely keres ételmezői üzemének vezetésére fiatal, agilis, külföldet járt, nyelveket beszélő, szerényjénű

szállodás-vendéglős szakembert

Pontos és részletes életrajzi adatokat tartalmazó, fényképes ajánlatok legkésőbb 1937 okt. 10-ig „Betegélelmezés” jellegre **Blockner J.** hirdetőjébe, **Andrássy út 4.** küldendők.

NAGY ÉS EICHNER R. T.

Szálami, kolbászárú, húskonzervek és finom felvágottak gyára. **BUDAPEST, VI, PAULAY EDE UCCA 1. SZ. TELEFON: 12-48-36.**

Cifka József

pincegazdasági cikkek szaküzlete.

Budapest. V., Vilmos császár út 48 sz. Telefon: 1—224—92.

Borszínvtűk, szűrőgépek és az összes borkezelési anyagok.

SCHILLINGER MIKSA

háskülönlegességék

Előkelő szállodák, vendéglők
szállítója

BUDAPEST,
VII., Király-u. 15. Tel.: 1-428-66.

Az előljárársági ülés

szepember hó 15-én tartott meg, amelyen Malosik Ferenc elnököt, Jegyzőkönyv hitelesítésére Szabó Lajos és Belházy Ferenc kéréstett föl.

Malosik Ferenc elnök megnyitójában a többek között a következőket mondotta:

„Előljárársági tagjaink közöhangjának tettünk eleget, amikor a meleg augusztus hó folyamán ülésre nem hívtam össze tisztelt Tagtársaimat. Minthogy fontosabb ügyben nem kellett állástfoglalni, minden kár nélkül tettük ezt. Kérem a t. Előljárárságot, hogy ezt utólag tudomásul venni és jóváhagyni szíveskedjék.

Az elmúlt hónap kimagasló eseményei az ipari naggyűlések voltak.

Előbb az iparosság Nagykanizsán tartotta meg évi kongresszusát, majd a Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Kongresszus Szövetsége Salgótarjánban, végül a múlt héten a balatonmenti érdekeltségek Balatonfüreden tartottak nagyszabású tanácskozásokat.

Az első igen népes volt s annak mindkét napján jelen volt Bornemisza Géza iparügyi miniszter úr és kezdetűl az utolsó szöveg Kruchina Károly miniszteri osztályfőnök úr.

Különös jelentőséget adott a kongresszusnak a miniszter úr másfélórás beszámolója és az érdeklődés, amellyel a kongresszus kiváló előadásait végighallgatta.

A határozati javaslatokra, amelyek felolították a magyar kézművesiparosságunk összes problémáit, Kruchina Károly osztályfőnök úr igen részletesen választott.

Szívből kívánjuk, hogy a kongresszust megrendező Ipartestületek Országos Szövetsége buzgó hozzáértésével a most folyó évrben fokozottabb tevékenységgel kedvezőbb eredményeket érjen el, annál is inkább, mert a miniszter úr számos kérést magáévá is tett.

A salgótarjáni és balatonfüredi kongresszusok már kizárólag a vendéglátóipar problémáival foglalkoztak. Ezeket is az előadók bőven foglalkoztak azokkal a sobekkel, amelyekben keresztül a vendéglátóipar lassan-lassan elvéri, ha idejében helyes orvosi kezeléssel kormányzat be nem avatkozik.

Mind a kongresszuson előterjesztett javaslatok testületünk szemlélésében történtek, azok a mi javaslatainkkal és előterjesztéseinkkel egyezők voltak s így bizakodunk, hogy végre egyesült erővel problémáinkat sikerülni fog a megoldáshoz jutottni.

Ennek reményében e havi előljárársági ülésünket megnyitom.”

A napirend során Molnár Sz. Dezső ügyész előterjesztette Breuer jogi képviselőjének, dr. Gönczy Jenőnek egyszégségi ajánlatát, amely azon alapszik, hogy Breuer a kintlevőségek inkasszálsát 50 százalékra a saját rezsijében vállalja és ennek ellenében kereseteit visszavonja. Az előljárárság névszerinti szavazással egyhangúan fölhatalmazta az elnökséget, hogy ezen az elapon egyezzen meg.

Ballai Károly jegyző havi jelentése során a nyolc havi pénzkezelés eredményeiről számolt be s azután több kisebb jelentőségű ügy ismertetése után foglalkozott a szálloda szó védelméről szóló rendelettel s jelenette, hogy ezen tárgyban javaslatokkal fordultak a kereskedelemügyi minisztériumhoz. A javaslatban a penzióipar rendezése is belefoglaltatott. A munkaidő, a minimális bérek tárgyában javasolta, hogy a munkaiügyi bizottság bízzák meg javaslatkidolgozással s annak az előljárárság által történt elfogadása után tárgyaljon az illető munkásképviseletekkel. Szó volt az eucharisztikus kongresszus előkészítésével kapcsolatban a vendéglői árákról is, amelyeket Gundel Károly ismertetett meg.

A must besúrtítésének engedélyhez kötése.

A MUST besúrtítésének engedélyezéséhez kötését az 1937. évi 5400/M. E. számú rendelet szabályozza (I. Budapesti Közlöny t. é. szeptember 14-i 208. számát).

A szóbanlevő rendelkezés szerint az 1937. évi termésű mustból csak a földművelésügyi miniszter engedélyével szabad besúrtított mustot előállítani. Termelők a saját termésű mustjukat saját üzemben az előbbi bekezdésben említett engedély nélkül is besúrtíthatik.

Az engedélyezés iránti kérelmet az illetékes szőlészeti és borászati kerületi felügyelő útján kell előterjeszteni. A kérelemben pontosan fel kell tüntetni az engedélyt kérő nevét; és lak-helyét, a besúrtítás helyét, az üzembelvezett üstök számát, ürtartalmát, termelőképességét, a besúrtítani kívánt must mennyiségét és az előállítani kívánt besúrtított must mennyiségét és

Crémant Rosé
Transylvania sec

Kitűnő a **Dreher kékész** és a **Dreher csokoládé!**

Nyugdíjgyesületi ügyben Bolgár titkárral értekezni lehet naponta 1—2 óra között.

cukorkokát. Aki besűrített mustot a fent ismertetett rendelkezés megszegésével vagy kijátszásával engedély nélkül állít elő, kihágást követ el és pénzbüntetéssel büntetik.

A rendelet megjelenése napján lépett életbe.

Tiltott italmérési helyiségek.

A pénzügyigazgatóság 147.714/2—1937. V. 16. szám alatt közölte, hogy a pénzügyminisztérium 122.548—1937. XV. 16. számú rendeletével, a

**IX, Ferenc ucca 26. számú és a
VI, Ó ucca 42. számú**

házakban levő helyiségeket, vendéglői és kocsmai italmérés szempontjából tiltott helynek minősítette.

Ezrekre a helyekre italmérési engedély nem adható, az ilyen kérelmet a pénzügyigazgatóság tárgyalás nélkül, végérvényesen el fogja utasítani.

A kisipari hitelakció újabb eredményei.

A BUDAPESTI KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA kerületében működő kisipari és kiskereskedői hitelakció 1937. évi I. félévi eredményei újabb fejlődésről tesznek tanubizonyságot.

Míg az akció kezdetekor 12 közület jelentkezett részvételre, addig a bekapcsolódott városok és községek száma ez időszelint 33-ra emelkedett.

Az állam és közületek részéről befizetett hozzájárulások összege az 1935. évben 291.000 pengőre, az 1936. évben 323 ezer pengőre és az 1937. év első felében 450.000 pengőt tettek ki.

Az akció során több mint hat és félezer iparos és kereskedő kapott kölcsönt 82.000 pengő összegben.

A kölcsönfelvevők az 1935. évben 59%-os, az 1936. évben 63%-os és az 1937. év első részében 72%-os arányban tették eleget fizetési kötelezettségüknek.

Az akció keletkezése és további fennállása mindenesetre termelési, illetőleg beszerzési lehetőségeket teremt a forgó-
dóke hiányát igen erős mérvben érző kisiparosság és kiskereskedelem számára.

Villamos habfújó

1 perc alatt 1 liter tejszínből 3 liter habot fúj.

Ára 190 pengő. Kapható részletre is. Díjtalan bemutatás.

Rádióberlet havi 5.— pengőtől

Gramofonerősítő, rádióhoz kapcsolható elektro-

gramfon és mikrofon havi 8.— pengőtől

ODEON, KÁROLY KIRÁLY ÚT 5. TEL.: 149-607.

Újonnan felfedezett tenorista, pincérből: Hortobágyi Haja János az, akinek oly lelesztésre méltó, gyönyörű tenor-hangja van, mely ritkítja páráit és a legszebb reményekre jogosít. Kiképzését a kiváló zongora- és énekművésznő: Somogyi Adrienne vette kezébe, ki számos önálló hangversenyen (Budapest, Bécs, Berlin és a budapesti filharmonikusokkal stb.) mutatta be magasan szárnyaló művészetét és kinek növendékét közül számosan a budapesti, párisi és bécsi rádióban, a brüsszeli televízióban stb. mutatták be kiválóan képzett hangjukát és az újonnan felfedezett tenoristának nagy jövőt jósolunk.

Szakmai megbízhatatlanság címén elvontak egy hentesiparigazolványt.

TUDVALEVŐ DOLOG, hogy az ipari kihágások során a hentesipar üzletköre pontosabban körülhatároltatott. Ez egyik első lényeges eredménye volt repülőbiztonságunk gyakorlati tevékenységének. Évente tőlhívuk a hentesiparrestitületet, hasson oda, hogy tagjaink tiszteljék a hentesiparral közösen, a kamárban megállapított üzletkört s azt ne háják túl, mert minden egyes esetben, amikor ilyen tudomásunkra jut, följelentjük. Sajnos, hentesiparostársaink nem hogy a megállapodást, hanem egy része a följelentéseket, sőt az ítéleteket sem respektálták, miért is ez év elején körülük a hentesiparrestitülettel, hogy az ipartörvény második novellája alapján a visszaeső kihágóktól az iparigazolvány elvonását fogjuk kérni az illetékes iparhatóságtól.

Sajnálattal említjük meg, hogy az első ilyen iparigazolvány megvonás már megtörtént.

A VIII. ker. előjárója Prekupás Árpád hentesmester iparigazolványát az 1936.VII. tc. 19. §-ának a pontja alapján egyévi engedélyt elvonta. Azért vonta el, mert Prekupás Árpád hentesiparost az 1934., 1935., 1936. és 1937. években a vendégelőjár jogosulatlann gyakorlásáért öt esetben jogerősen elítélték, amely cselekménye folytán szakmai megbízhatósága kétségessé vált és így vele szemben a már idézett törvény-szakaszt kellett alkalmazni.

Mi a magunk törvényes munkakörének védelmében nem törünk más existenciájára, éppen azért nagyon szeretnénk, ha ez az első iparigazolvány elvonás példaképpen állna hentesiparostársaink előtt s marádnának meg a maguk tisztas iparuk kereteiben és ne rontsák a vendégelőjáró amúgy is nehéz helyzetét.

WINTER TESTVÉREK

bornagykereskedők. Városi irodák és eladók: BUDAPEST, VI. AKÁCSA UCCA 45. SZ. TELEFON: 1.349-52. Aljánkán kiváló minőségű uradalmi lapborokat, valamint CSEMEGE- ÉS VERMOUTH-BOROKAT minden mennyiségben, a legolcsóbb napi áron. Tegyen próba: rendelést!

SPRINGUT HENRIK

UTODA OFNER MÁRTON — TOJÁSNAGYKERESKEDŐ
Számos budapesti kávéház, étterem és vendéglő állandó szállítója
Budapest, VI, Vasvári Pál ucca 10. sz. Telefon: 121-754

Rácz Zsiga

CIGÁNYPRIMÁS — SZALON ÉS JAZZ — ZENKARI KÁDMESTER
MŰVESZÜGYNÖKSÉG, BUDAPEST, VI, VÖRÖSMÁRTY UCCA 62

Borközraktár és Borértékesítő Részvénytársaság

Petőfi út 10—12.

Budafok

Telefon: A. 2-698-01.

Marencich Ottó-vacsora.

IPARTESTÜLETUNK a szállodás-szakosztály kitűnő elnöke, Marencich Ottó tiszteletére, a legelőbb hely megérdemelt kiütetése alkalmából, szeptember 24-én a Szent Gellért Szálló márványtermében ünnepi vacsorát rendezett, amelyen a magyar vendéglátóipar nagyszámú vezető-egységése, valamint a sajtó meghívott képviselői vettek részt.

Dénes Márton igazgató olvasta föl a megjelenésben akadályozott több fővárosi és vidéki tekintélyes kartársunk üdvözlő-átiratát, majd Malosik Ferenc ipartestületi elnök üdvözlője a jelen voltak kelkes éltjenzése közben az ünnepeltet, akit az idealista lelkiütőt alkotó szakember példaképeként jellemzett.

Üldna szállodás-szakosztályunk alelnöke, Németh Aladár mondotta el a nagyhatású pohárköszöntőjét:

Mélyen tisztelt! Hölgyeim és Uraim!

Nehéz a szállóipar meredek útjain előrehaladni — nehéz még Svájcban, Olaszországban is, ahol a hatalom, a társadalom, a sajtó a szállóiparral együttérző. De mennyivel nehezebb nálunk, ahol a polgári magántulajdon szellemében dolgozó szállóiparral szemben épp oly csodálatos, mint sajnálatos módon meg nem érto hangulat uralkodik, mert nálunk a szállóipart csak közsegésített és államosított formában hajlandók elismerni és méltólyolni. Ha egészséges gazdasági életet akarunk élni, akkor ennek a visszás szellemnek gyökeresen meg kell változnia. A vendéglátóipart nálunk is — mint Svájcban — alapvetően fontos nemzeti iparnak kell telismerni.

Ezt a komor és sziklás hátteret kellett festenem, hogy annál világosabban és élethűbben jellemezhessem a magyar szállóipar elnökét, vezérét, éltető szellemét: Marencich Ottót!

Ha a magyar gazdasági élet történelemírója fel fogja dolgozni egykor a magyar szállóipar újjáéledését, a nyugati utazási forgalomba való észves bekapcsolódását, úgy ezeket a háború utáni munkés évtizedeket Marencich-korszaknak fogja nevezni.

Stadler, Gundel-papa, Glück, Kommer, Palkóvits és munkatársaik idegentorgalmunk úttörői, sőt vateszei voltak Marencich egységisége és munkássága messze túlszárnyal a magyar kereketeken. Ha ma Párisban, Londonban vagy Rómában, New Yorkban felsendül az a varázslatos szó, hogy Budapest, akkor az erre asszociáló első fogalom: Marencich Ottó. És az a magyar idegentorgalom lendületének rejtjelmes rugója és annyira kuttatott liltka.

Idegentorgalmunk Marencich Ottó szellemének árveny-sülése óta nyert nemzetközi jelentőségét. Ó volt az, aki mes-teri diplomáciai érzékkel megtörte Bécsnek hol ellenségés, hol

közömbös érzületét és mint a vitorlás hajó kormányosa, javunkra fordította a szelek játékát.

Ha elemezni próbáljuk az őt jellemző tulajdonságokat, ha meg akarjuk közelíteni sikerének titkát, úgy felsorolhatjuk in-cialíva gazdagságát, a nehézségektől való vissza nem riadását, szervezőképességét, intenzív szak tudását, amelyet csak a „pick au!” kezdes betonalapjain leitet megszerezni; gazdag szakiro-dalmi munkásságát, bámulatos appercióli képességét, egészen kivételes nyelvtudását, az emberekkel való bannitudas művé-szetét. De ez a felsorolás még távolról sem adna hű képet. Legjellemzőbb sajátossága az a charme, az egyéni szeretet-re-méltőségnek az a csodálatos mértéke, amely lényét fluidium-ként körülvezi, az a je ne sais pas quoi, amelyet nem tudunk sem definiálni, sem elemezni.

Egyik közös üzletfelünk mondotta róla, hogy még mindig sokkal kelemesebb elutasításban részesülni Marencich Ottótól, mint kedvező választ kapni — mondjuk — Németh Aladártól. (Nagy derültség.)

Marencich Ottó a szállóipar tüneményeszerű zsenije. Benne testesül meg az az épp oly ritka, mint becses típus, amelyet Sinclair Lewis Work of Art könyvében szívdobogó erővel ele-venített meg.

Idegentorgalmunknak is megvannak a maga kritikai szelle-mei, akik mindent jobban tudnak, mint mások, de végered-ményben semmit sem produkálnak. Marencich az alkotótípus legértékesebb kifejezője. Átvette egy előregedett szállónak a vezetését, beleárászotta a lelkét és ez a szálloda ma fris-sebb, fiatalabb, teljesítőképesebb, mint valaha is volt! 70 éves fennállása óta. A csödbement hotelé virágzó mintáuzemmé va-rázsolta, amely mintha nem is iparvállalat, hanem a vendéglátó-ipar gloriifikálása lenne. Most egy bérpalota átépítésénél adja le tinom névjegyet. Hogy megfogadta Goethe intelmét: „Schafte Künstler, rede nicht!”

Kedves Ottónk, fogd továbbra is ütőerünket a jó orvos szeretetével és türelmével. Nyúj! ezentúl is a hónok alá, leg-alább még addig a 40—50 évig, amíg az OTI és MABI szállodai kölcsonöket valóban folyosítani fogják (Nagy derültség.)

Isten adjon Néked egészséget, alkotó kedvet, ellentétlő öröi az élet bántó jelenségeivel, a hi máhiatlanságunkkal és a mi irigykedéseinkkel szemben! Szeretett Ottó barátunk, a Te egészségedre igyuk ki poharunkat!

Dr. Szász Elemér a Szállodáigazgatók Köre, majd a Buda-pesti Kávésok Ipartestülete nevében Mészáros Gyözö elnök köszöntötte fel Marencich Ottót, kiemelve, hogy ez a munkát és sikert: jutalmazó, megérdemelt magas kiütetés az egész magyar vendéglátóipar megbecsülését jelenti.

Ezután az ünnepelt mondot egyszerű, keresetlen szavak-kal köszönetet a fejele áradó kartársi szeretetért és megbec-sülésért, kifejezést adva a személyén keresztül a magyar ven-déglátóiparnak jutott kiütetés fölötti örömeinek és büszkeső-

Rózsa Andor

TÚZIFA ÉS SZÉNNAGYKERESKEDŐ

IRODA: BUDAPEST, VII, DOHÁNY U. 90. TELEFON: 1-425-79

Magunk hasznát és iparunk érdekét szolgáljuk, ha belépünk a Vendéglősök Szikvizgyára Szövetkezetéből

gének. Megállapította, hogy legtöbb kívánsága máris teljesült, mert a magyar szállodásipar bel- és külföldön egyaránt elismerést nevelt ki magának, az érdem azonban nem övé, hanem kiváló munkatársaié.

Csik József a Gentli Szövetség, dr. Tausz Béla főorvos a Balatoni Szállodások és Penziótulajdonosok Egyesülete, dr. Kritisz István igazgató a szakiskola nevében mondott határozó pohárköszöntőt.

Végezetül Gundel Károly emelkedett szólásra, nem hivatalos, vagy kartársi minőségben, hanem mint magyar ember köszöntötte föl az ünneplő közönséget nagy tetszése mellett Marencich Ottórt, aki idegen ország gyermekeinek született ugyan, de idekerülve, a magyar föld csodálatos átalakító ereje és szeretett hitve, egy drága magyar asszony segítő munkája folytán száz százalékos magyarrá változott és rendkívüli diplomáciai képességeit a magyar ügy szolgálatába állítva, a külföldi közvélemény tárgyilagos tájékoztatása körül elévülhetetlen érdemeket szerzett.

A ünnepi vacsora résztvevői még a szónoklatok befejeztével is sokáig együtt maradtak, a megértő baráti légkör kellems és maradandó emlékeket szerző hangulatban.

Újrendszert idegenforgalmi árjegyzék.

címen megemlékeztünk Szlavek Károly hasznos újításáról. Bár a bemutatásról Szlavek Károly nem tiltakozott annak felhasználása ellen, minthogy azonban ezt továbbfejlesztette, amely anyagi áldozatot igényelt, a szerzői jogot föntartotta magának. Ennek folyományaképpen ez az újrendszert árjegyzék másoknál csak abban az esetben használható föl, ha ahhoz a szerző, Szlavek Károly hozzájárult.

Az idegenforgalmi feladatok hivatalos felfogása Németországban.

NEMETORSZÁGBAN az ÁLLAM és általában a hivatalos körök nemcsak felismerik az idegenforgalom nemzetgazdasági és kulturális jelentőségét, de ezen felismerés természetesen és logikus következményeit az egész vonalon, elméletileg és gyakorlatilag egyaránt levonva: az idegenforgalom fejlesztését, az ezzel kapcsolatos feladatok megoldását elsősorban állami funkcióknak tekintik. Ez a felfogás teljes mértékben kifejezésre fog jutni a már készülő új idegenforgalmi törvényben, de a gyakorlati élet terén máris érvényesül. A „Kraft durch Freude” intézménye, az államilag támogatott és irányított bel- és külföldi idegenforgalmi propaganda, a különböző államokkal megkötött igen előnyös utazási egyezmények, az idegenforgalmi szervezetek érkezői és anyagi támogatása mindmennyeni gyakorlati bizonyítéka a fent vázolt elgondolás érvényesítésének. Németországban a kormányhatalom nem csupán meghallgatja az idegenforgalmi szakörök jogos kívánságait, szakszerű indítványait, hanem lehetőleg teljesíti is azokat, sőt számos esetben a kezdeményezést is magához ragadja.

A német turista-forgalom erősbödése tovább folytatódik és annak további emelkedésére igen kedvező kilátások mutatkoznak. Az állami támogatás és irányítás egyre fokozottabbá válik. Egy Sluttgarban, szeptember 10-én megtartott idegenforgalmi tanácskozáson dr. Schmid turingiai belügyminiszter kifejezetten állami és községi feladatokat, valamint elsőrendű állampolgári kötelességnek minősítette az idegenforgalmi támogatást és általában az idegenforgalom fejlődésének minden eszközzel való elősegítését, Esser miniszter, a birodalmi idegenforgalmi szövetség elnöke pedig ugyanazon napon Hannoverben elmondott beszédében azon felfogásának adott kifejezést, hogy az idegenforgalom fejlesztése elsősorban állampolitikai

sükségzerűség és csak másodsorban gazdasági jelentőségű feladat.

Ez az idegenforgalomra vonatkozó hivatalos német feltevés, amelytől mi — fájdalom! — még igen messze vagyunk. Pedig a mi kívánságaink sokkalta szerényebbek: megelégednénk azzal is, ha az államhatalom az idegenforgalmi szakemberek elgondolásait magáévá tenné és azokat fokozatosan, óvatos realpolitika útján megvalósítaná!

A borralvétel kérdése elmélete és gyakorlata Szovjet-Orszországban.

SZOVJET-ORSZÁGBAN, minden más államtól megelözve, már évekkel ezelőtt nemcsak a vendéglátóiparban, hanem minden egyéb szakmában is „örökre” eltörölte a „polgári rendszer átkos hagyományát”, „a megalázó és antiszociális” borralvétel minden formáját. Büszkén szoktak hivatkozni erre minden alkalommal, éppen úgy, mint a világbolgoltató rendszerük egyes vívmányaira is: „Országra az emberek már régen elfelejtették, hogy mi is az a borralvétel” — olvashattuk számtalanszor nagyhangú sajtónyilatkozatokban, melyekben ismert és ismeretlen nevű szovjet-nagyságok ünnepeket eszméiket és főleg önmagukat.

Lássuk csak, mi ez szemben a gyakorlattal, a valóság? Mint az egyik párisi napilap megírja, egy előkelő angol úr Moszkvából visszatérve, érdekes nyilatkozataiban számolt be ott szerzett tapasztalatairól. Megtudjuk e beszámolóiból, hogy a moszkvai „Grand Hotel” negyedszázad óta újjáépítésre szoruló és ma már összeomlással fenyegető üzembelen sem a portás, sem a kiszolgáló személyzet nem köszön a vendégnek, még csak jelet sem adja a felismerésnek. Kívételt csupán egyetlen-egy alkalommal tesz: az a betöltött és mindörökre megszűntetett borralvétel zsebrevégja, nyilván elvei teljes fenntartással. Mert hangsúlyoznunk kell: más az elmélet és más a gyakorlat!

A pánamerikánizmus és az európai idegenforgalom.

AZ 1937. ÉV A TENERENTÜLI TURISTÁK nagy tömeget hozta Európába. Az egyesült Államok kereskedelmi miniszterének egyik legutóbbi nyilatkozata szerint az USA Európát felkereső polgárlát mintegy 600 millió dollárt költöttek el az övifélegben és év folyamán, mely összeg jelentésén felülmúlja az utolsó esztendő bármelyikének ilyen természetű kiadásait.

A tenerentüről és főként az Egyesült Államokból származó idegenforgalom fő vonzerejét kétségkívül a nyugat-európai országok két nagyjelentőségű eseménye: az angol koronázási ünnepségek és a párisi világlátványos alkották. Nem kétséges azonban, hogy az amerikai válságéveket követő gazdasági fellendülés is ösztönzőleg hatott az utazási kedvre és emellett az újabb idegenforgalmi jelentőséghez jutott közép-európai államok (elsősorban Ausztria, Csehszlovákia és Magyarország) is erőteljesebben belekapcsolódtak az amerikai turisták utazási terveibe, ami szintén elősegítette az újjávilágból kiinduló idegenforgalom megerősödését. Európa szempontjából mindenképpen öröndetes jelenség ez: kérdés azonban, hogy állandónak tekinthető-e?

A sötétlátók határozottan nemmel felelnek. Hivatkoznak az összes amerikai nemzetek gazdasági és kulturális tömörülését célzó pánamerikánizmus eszméjének erőteljes térhódítására, az amerikai belső idegenforgalom fellendítésére irányuló célkitűzéseikre, a kanadai és a délamerikai turista-

iff. Grünwald Mór

Ferenc József rakpart 8. Tel.: 1-843-39. — Üveg és porcellán.

forgalom USA-ról láptál fokozatos megerősödésére, az 1939. évi Amerikában rendezendő világiállításra stb. Csupa olyan jelenség és tényező ez, mellyel egyenként és összesen a legkomolyabban számolnunk kell. Különösen a pánamerikai mozgalom idegenforgalmi hatásai és vonatkozásai figyelemre méltók. Nem kis mértékben ennek tulajdonítható az Egyesült Államok kormányának azon közvetlen megvalósulás előtt álló terve is, hogy (a szabadság és a bürokráciamentesség klasztrikus hazájában) állami idegenforgalmi hivatalt állít fel, mely nagyarányú szervezetséggel, bőséges propagandalehetőségekkel fogja szolgálni az amerikai belső és külső turistaforgalom ügyét. Bizonyos, hogy az amerikaiaknál ez az intézmény nem agyonadministratív sóhivatal, hanem elsősorú gazdasági jelentőséggel bíró és az ország számára komoly business-t jelentő szerv lesz. Az is előrelátható, hogy az 1939. évi USA-beli világiállítás számos amerikai otthon fog tartani és nagyszámú külföldit oda fog vonzani. Am az Amerikából származó turistaforgalom elsorvasdásától mégsem kell tartanunk. Az amerikai világiállítás jelentőségét mindenesetre örvendessen ellenősrizszo majd az 1940. évi, Tokióba tervezett olimpiai játékok színhelyének most már csaknem teljes bizonyossággal Európába (valószínűleg Angliába) való áthelyeződése, mint a japán kál háború következménye. Ezen és egyéb jövőbeli nagyjelentőségű idegenforgalmi eseményeken kívül érvényes és megdöntöhetetlen az a tétel, hogy Amerika és a többi tengerentúli ország számára Európa, mint a szellemi kultúra székhelye és hazája, nélkülözhetetlen idegenforgalmi területet jelent. A kultúra, a béke, az emberség és emberiség, a művészetek és a vendégzeretet Európája, mindaddig, amíg a hagyományaink és hivatalosaink állását tartani tudja, az egész művelti emberség Mekkája marad. Amerika, a feltörekvő, fejlődő ifjabb testvér mindenkor testi és szellemi üdülést fog találni bányájának otthonában, a kétezeréves kereszténység és kultúra földjén. Ezt az örökítelt kincset kell megőriznünk, megtartanunk. Mert a spányol események pl. többet ártanak az európai idegenforgalomnak, mint a pánamerikai mozgalom.

A német vendéglátóipar berlini kiállítása.

A KOLNI 10. nyugatnémetországi vendéglátó- és szállodásipari kiállítást aug. zárták be, máris újabb, még nagyobb szabású seregszemlére gyűlt össze a német vendéglátóipar: ünnepléses alkalmából. Szeptember hó 24-én nyílt meg és október 5-én fogja kaputi bezárni ezen, minden tekintetben nagyértékű és érdekes kiállítás, melynek a „német vendéglátóipar ezer esztendőjét” szemléltető formában és kultúrtörténeli alapokon bemutatott külön kiállítás a legfőbb vonzóerő.

Érdekes, korú ábrázolásban mutatja be ez a külön kiállítás, hogy miképpen fejlődött ki a XI. századtól kezdődőleg, a fejedelmek és a kolostorok vendégzeretéből, a német vendéglátóipar. Élénken szemléltető képek útján győződnünk meg arról, hogy a német vendéglátóipar már a XII. században, a nagy választófejedelmek emlékezetes korában igen virágzó volt. A lovagokban is volt több híres német vendéglős: Augsburgban, Freiburgban, Königsbergben, Miltenbergben, Dinkelsbühben és Saalfeldben. Bemutatja a kiállítás a messze századokból származó, nürnbergi, augsburgi és berlini kézzel írott szakácskönyveket is, melyek mindegyike 300–400 étel-receptet tartalmaz. Egy 1682-ben Kőnben nyomtatott szakácskönyv bizonyítékokat szolgáltat arra nézve is, hogy a diétás konyhát már abban a korban is ismerték. „A jó egészségnek rendes diéta, valamint az ételek és italok mértékletes élvezet útján való megőrzése” oktató szakácskönyv útmutatásait a mai kor szakácsművésze azonban csak meglehetősen nehézségek lekü-

dése árán értheti meg, mivel a receptek a német és az akkoriban használatos „konyhatin” szavak különös keverékei.

A német vendéglátó- és szállodásipar gazdasági szakcsoprtja azonban nem csupán kultúrtörténeli érdeklődést kívánt kelteni, hanem minden módot felhasznál a vendéglátóipar ma hatalmas nemzetgazdasági jelentőségének megvilágítására is. Nagyszerűen áttekinthető statisztikai táblázatok, művészi eszközökkel készített grafikonok mutatják a kiállításban a német vendéglátóipar mai helyzetét, szervezeti, fejlettségét, költségvetését, pénzügyi viszonyait stb. Megtudjuk, hogy Németországban ezidőszent mintegy 270.000 vendéglátóipari üzem van, mely több mint 790.000 alkalmazottat foglalkoztat. Meglátjuk, hogy minden, valamely vendéglős által bevételezett 100 márkából 10 márka az élvezeti cikkeket gyártó iparhoz, 43 az ételmezési iparhoz, 13 a kézművesiparhoz, 15 a gyáriparhoz jut el, míg a fennmaradó 19 márka a világítás, gáz, reklámköltségek, személyzeti munkabérek és fizetések, adók, valamint a vállalkozói nyereség tételei között oszlik el. A német vendéglátóipar nagyarányú fejlődését mutatja, hogy az 1933. évi 3.8 milliárd márkát kitevő összes forgalom az 1936. esztendőben 4.8 milliárd márkára emelkedett.

A kiállítás formában és tartalomában egyaránt valóban a korszerű szak-kiállítások példaképeinek minősíthető.

A német vendéglátóipar és a közművek árpóltikája.

A NÉMET IPAR és különösen a vendéglátóipar körében már régóta serelemzik a víz- és energiaszolgáltatások aránytalanul magas árait. Minthogy az üzemek túlnyomó része nem képes ezen szükségleteiről saját maga gondoskodni, valóságos ki van szolgáltatva az általános túlmagas és igazságtalan árákat szabó közművek kénye-kedvének.

A kérdés újabbban ismét nyilvános megvitatásra került, amire a németbirodalmi kereskedelmi szakcsoprt vezetőjének, Lüer professzornak egy nremrigben megjelent tanulmánya adott alkalmat, amelyben ez a nagyludású szakember az 1935 évi statisztikai adatainak feldolgozása alapján nyomós érvekkel mutatta ki a közüzemi árpóltika tarthatatlanságát a vendéglátóipar szempontjából. A tanulmány adatai szerint az említett évben a német szállodás- vendéglátóipar

gáz- és vízszolgáltatásért	.....	102 millió,
villanyáramszolgáltatásért	.....	403 millió,
lűtésért	.....	134 millió

márkával volt kénytelen költségsumáját megterhelni.

Különösen az elektromosáram-szolgáltatás, melynek ára

ZEIDL RÉSZVÉNYTÁRSÁG VIII, ROMANELI UCCA 14.

Prima szlavóniai tölgyfából **borshordók** minden nagyságban, úgyszintén **borlácsok**, borikannák és szüretelő kádak
Laposa András

kádármeister, VIII, Kálvária tér 13. Telefon: 137—457

„HUNGÁRIA” SÜTŐDE Budapest, VII, Dohány ucca 22. Tel: 142-537
Naponta állandóan triss sütemény és házikenyer.

gének. Megállapította, hogy legfőbb kívánása máris teljesült, mert a magyar szállodáspár bel- és külföldön egyaránt elismerést nevelt ki magának, az érdem azonban nem övé, hanem kiváló munkatársaié.

Csik József a Genfi Szövetség, dr. Tausz Béla főorvos a Balatoni Szállodások és Penzióutájdíjonosok Egyesülete, dr. Kritsfalussy István igazgató a szakiskola nevében mondott határozó pohárköszöntőt.

Végeztül Gundel Károly emelkedett szólásra, nem hivatalos, vagy kártársi minőségben, hanem mint magyar ember köszöntötte föl az ünneplő közönséget nagy tetszése mellett: Morenecich Ottó, aki idegen ország gyermekeinek született ugyan, de idekerülve, a magyar föld csodálatos átalakító ereje és szerelmeit hitve, egy drága magyar asszony segítő munkája folytán száz százalékos magyarrá változott és rendkívüli diplomáciai képességeit a magyar ügy szolgálatába állítva, a külföldi közvélemény tárgyilagos tájékoztatása körül elvélühetlen érdemeket szerzett.

A ünnepi vacsora résztvevői még a szónoklatok befejeztével is sokáig együtt maradtak, a megértő baráti légkör kellemes és maradó emlékeket szerző hangulatban.

Újrendszert idegenforgalmi árjegyzék.

címen megemlékeztünk Szlavek Károly hasznos újításáról. Bár a bemutatáskor Szlavek Károly nem tiltakozott annak főhísznázása ellen, minthogy azonban ezt továbbfejlesztette, amely anyagi áldozatot igényelt, a szerzői jogot fűntartotta magának. Ennek folyományaképpen ez az újrendszert árjegyzék másoknál csak abban az esetben használható föl, ha ahhoz a szerző, Szlavek Károly hozzájárult.

Az idegenforgalmi feladatok hivatalos felfogása Németországban.

NÉMETORSZÁGBAN AZ ÁLLAM és általában a hivatalos körök nemcsak felismerték az idegenforgalom nemzetgazdasági és kulturális jelentőségét, de ezen felismerés természetes és logikus következményeit az egész vonalon, elméletileg és gyakorlatilag egyaránt levonva: az idegenforgalom fejlesztését, az ezzel kapcsolatos feladatok megoldását elsősorban állami funkcióknak tekintik. Ez a felfogás teljes mértékben kifejezésre fog jutni a már készülő új idegenforgalmi törvényben, de a gyakorlati élet terén máris érvényesül. A „Kraft durch Freude” intézménye, az államilag támogatott és irányított bel- és külföldi idegenforgalmi propaganda, a különböző államokkal megkötött igen előnyös utazási egyezmények, az idegenforgalmi szervezetek erkölcsi és anyagi támogatása mindmennyai gyakorlati bizonyítéka a fent vázolt elgondolás érvényesítésének. Németországban a kormányhatalom nem csupán meghallgatja az idegenforgalmi szakkörök jogos kívánásait, szakszerű indítványait, hanem lehetőleg teljesíti is azokat, sőt számos esetben a kezdeményezést is magához ragadja.

A német turista-forgalom erősbödése tovább folytatódott és annak további emelkedésére igen kedvező kilátások mutatkoznak. Az állami támogatás és irányítás egyre fokozottabbá válik. Egy Stuttgartban, szeptember 16-5-én megtartott idegenforgalmi tanácskozáson dr. Schmid turingiai belügyminiszter kifejezetten állami és közügyi feladatok, valamint elsőrendű állampolgári kötelezőségnek minősítette az idegenforgalmi támogatást és általában az idegenforgalom fejlődésének minden eszközzel való elősegítését, Esser miniszter, a birodalmi idegenforgalmi szövetség elnöke pedig ugyanazon napon Hannoverben elmondott beszédében azon felfogásának adott kifejezést, hogy az idegenforgalom fejlesztése elsősorban állampolitikai

szükségzerűség és csak másodsorban gazdasági jelentőségű feladat.

Ez az idegenforgalomra vonatkozó hivatalos német felfogás, amelytől mi — fájdalom! — még igen messze vagyunk. Pedig a mi kívánásaink sokkal szerezényebbek: megelégednünk azzal is, ha az államhatalom az idegenforgalmi szakemberek elgondolásait magáévá tenné és azokat fokozatosan, óvatosan teljesítik úján megvalósítandó!

A borravallókérdés elmélete és gyakorlata Szovjet-Oroszországban.

SZOVJET-OROSZORSZÁG, minden más államtól megelözve, már évekkkel ezelőt nemcsak a vendéglátóiparban, hanem minden egyéb szakmában is „brökre” oltörölte a „polgári rendező átkos hagyományát”, „a megalkodó és antiszociális” borravalló minden formáját. Búszkén szoktak hivatkozni erre minden alkalommal, éppen úgy, mint a világboldogított rendszerek egyéb vívmányaira is, „Oroszországban az emberek már régen elfelejtették, hogy mi is az a borravalló!” — olvashattuk számtalanszor nagyhangú sajtónyilatkozatokban, melyekben ismert és ismeretlen nevű szovjet-nagyságok unnepeleket eszméiket és főleg önmagukat.

Lássuk csak, mi ezzel szemben a gyakorlatot, a valóság? Mint az egyik párisi napilap megírja, egy előkelő angol úr Moszkvából visszatérve, érdekes nyilatkozatban számolt be ott szerzett tapasztalatairól. Megtudjuk e beszámolóból, hogy a moszkvai „Grand Hotel” negyedszázad óta újjáéltetésre szoruló és ma már összeomlással fenyegető üzembelen sem a portás, sem a kiszolgáló személyzet nem köszön a vendégnek, még csak jelet sem adja a felismerésnek. Kivételt csupán egyetlen-egy alkalommal tesz: amikor a betiltott és mindörökre megszűntetett borravalló teszebrevédjára, nyilván elvei teljes fenntartással. Mert hangsúlyozunk kell: más az elmélet és más a gyakorlat!

A pánamerikánizmus és az európai idegenforgalom.

AZ 1937. ÉV A TENERENTÜLI TURISTÁK nagy tömegeit hozta Európába. Az egyesült Államok kereskedelmi miniszterének egyik legutóbbi nyilatkozata szerint az USA Európát felkereső polgárai mintegy 400 millió dollárt költöttek el az övilylágban és év folyamán, mely összeg jelentősen felülmúlja az utolsó esztendő bármelyikének ilyen természetű kiadásait.

A tenerentülről és főként az Egyesült Államokból származó idegenforgalom fő vonzerejét kétségkívül a nyugat-európai országok két nagyjelentőségű eseménye: az angol koronázási ünnepek és a párisi világgifliffás alkották. Nem kétséges azonban, hogy az amerikai világgéveket követő gazdasági fellendülés is ösztönözöje hatott az utazási kedvre és emellett az újabb idegenforgalmi jelentőséghez jutott közép-európai államok (elsősorban Ausztria, Csehszlovákia és Magyarország) is erőteljesen belekapcsolódtak az amerikai turisták utazási terveibe, ami szintén elősegítette az újvilágból kiinduló idegenforgalom megerősödését. Európa szempontjából mindenképpen öröndetes jelenség ez: kérdés azonban, hogy állandónak tekinthető-e?

A solóten-látók határozott nemmel felelnek. Hivatkoznak az összes amerikai nemzetek gazdasági és kulturális tömörülését célzó pánamerikánizmus eszméjének erőteljes térhódítására, az amerikai belső idegenforgalom fellendítésére irányuló célkitűzéseikre, a kanadai és a délamerikai turista-

iff. Grünwald Mór
Ferenc József rakpart 8. Tel.: 1-843-39. — Üveg és porcellán.

torgalom USA részről láptál fokozatos megerősödésére, az 1939. évi Amerikában rendezendő világtúráira stb. Csupa olyan jelenség és tényező ez, mellyel egyenként és összesen a legkomolyabban számolnunk kell. Különösen a pánamerikai mozgalom idegentorgalmi hatásai és vonatkozásai figyelemre méltók. Nem kis mértékben ennek tulajdonítható az Egyesült Államok kormányának azon közvetlen megvalósulása előtt álló terve is, hogy (a szabadság és a bürokráciaellenesség klaszszikus hazájában) állami idegentorgalmi hivatalt állít fel, mely nagyarányú szervezettséggel, bőséges propagandalehetőségekkel fogja szolgálni az amerikai belső és külső turistaforgalom ügyét. Bizonyos, hogy az amerikaiaknál ez az intézmény nem egyonadminisztratív sóhivatal, hanem előrendű gazdasági jelentőséggel bíró és ország számára komoly business-t jelentő szerv lesz. Az is előrelátható, hogy az 1939. évi USA-beli világtúrák számos amerikai otthon fog tartani és nagyszámú külföldit oda fog vonzani. Am az Amerikából származó turistaforgalom elsorvadásától mégsem kell tartanunk. Az amerikai világtúrák jelentőségét mindenestre örvendesen ellen-súlyozza majd az 1940. évi, Tokióba tervezett olimpiai játékok színhelyének most már csaknem teljes bizonyossággal Európába (valószínűleg Angliába) való áthelyeződése, mint a japán kái háború következménye. Ezen és egyéb jövőbeli nagy-jelentőségű idegentorgalmi eseményeken kívül érvényes és megdöntöhetetlen az a tétel, hogy Amerika és a többi tengeren-túli ország számára Európa, mint a szellemi kultúra székhelye és hazája, nélkülözhetetlen idegentorgalmi területet jelent. A kultúra, a béke, az emberiség és emberiség, a művészetek és a vendégszeretet Európáé, mindaddig, amíg a hagyományaink és hivatásának állásait tartani tudja, az egész művelt emberiség Mekkája marad. Amerika, a féltekörök, fejlődő ifjabb testvér mindenkor testi és szellemi üdülést fog találni bányájának otthonában, a kétezeréves kereszténység és kultúra földjén. Ezt az örökös kincset kell megőriznünk, megtartanunk. Mert a spányol események pl. többet ártanak az európai idegentorgalom-nak, mint a pánamerikai mozgalom.

A német vendéglátóipar berlini kiállítása.

A KÖLN 10. nyugatnémetországi vendéglős- és szállodás-ipari kiállítást alig zárták be, máris újabb, még nagyobb-szabású seregszemlére gyűlt össze a német vendéglátóipar: a berlini „vendéglős-, szállodás- és élelmiszeripari kiállítás” ünneppé alakmából. Szeptember 10-én nyílt meg és október 5-én fogja kaput bezárni ezen, minden tekintetben nagyértékű és érdekes kiállítás, melynek a „német vendéglátóipar ezer esztendőjét” szemléltető formában és kultúrtörténeti alapon bemutatott külön kiállítás a legfőbb vonzóerő.

Érdekes, korhő ábrázolásban mutatja be az a külön kiállítás, hogy miképpen fejlődött ki a XI. századtól kezdődőleg, a fejedelmek és a kolostorok vendégszereteteiből, a német vendéglátóipar. Élénken szemléltető képek útján győződik meg arról, hogy a német vendéglátóipar már a XII. században, a nagy választófejedelmek emlékezetes korában igen virágzó volt. A lovagokban is volt több híres német vendéglős: Augsburgban, Freiburgban, Königsbergben, Miltenbergben, Dinkelsbühlben és Saalfeldben. Bemutatja a kiállítás a messze százdokból származó, nürnbergi, augsburgi és berlini kézzel írott szakácskönyveket is, melyek mindgyike 300–400 étel-receptet tartalmaz. Egy 1682-ben München nyomtatott szakácskönyv bizonyítékot szolgáltat arra nézve is, hogy a diétás konyhát már abban a korban is ismerték. „A jó egészségnek rendes diéta, valamint az ételek és italok mértékletes élvezet útján való megőrzése” oktató szakácskönyv útmutatásait a mai kor szakácsművésze azonban csak meglehetősen nehézségek leküz-

dése árán értheti meg, mivel a receptek a német és az akkoriban használatos „konyhai” szavak különös keverékei.

A német vendéglős- és szállodásipar gazdasági szakcsoportja azonban nem csupán kultúrtörténeti érdeklődést kívánt keltetni, hanem minden módot felhasználta a vendéglátóipar mai hatalmas nemzetgazdasági jelentőségének megvilágítására is. Nagyszerűen áttekinthető statisztikai táblázatok, művészi eszközökkel készített grafikonok mutatják a kiállításon a német vendéglátóipar mai helyzetét, szervezeteit, fejlődését, költségvetését, pénzügyi viszonyait stb. Megtudjuk, hogy Németországban ezidőszakra mintegy 270.000 vendéglátóipari üzem van, mely több mint 790.000 alkalmazottat foglalkoztat. Megláthatjuk, hogy minden, valamely vendéglős által bevételezett 100 márkából 10 márka az élvezeti cikkeket gyártó iparhoz, 43 az élelmiszeres iparhoz, 13 a kézművesiparhoz, 15 a gyáriparhoz jut el, míg a fennmaradó 19 márka a világítás, gáz, reklámköltségek, személyzeti munkabérek és fizetések, adók, valamint a vállalkozói nyereség tételei között oszlik el. A német vendéglátóipar nagyarányú fejlődését mutatja, hogy az 1933. évi 3,8 milliárd márkát kitevő összes forgalom az 1936. esztendőben 4,8 milliárd márkára emelkedett.

A kiállítás formában és tartalmában egyaránt valóban a korszerű szak-kiállítások példaképének minősíthető.

A német vendéglátóipar és a közművek árpóltikája.

A NÉMET IPAR és különösen a vendéglátóipar körében már régóta serelemzik a víz- és energiaszolgáltatások aránytalanul magas árai. Minthogy az üzemek túlnyomó része nem képes ezen szükségleteiről saját maga gondoskodni, valóság-gal ki van szolgáltatva az általában túlmagas és igazságtalan árakat szabó közművek kénye-kedvének.

A kérdés újabb ismét nyilvános megvitatásra került, amire a németbizalmi kereskedelmi szakcsoport vezetőinek, Lühr professzornak egy némrigiben megjelent tanulmánya adott alkalmat, amelyben ez a nagytudású szakember az 1935 évi statisztikai adatainak feldolgozása alapján nyomós érvekkel muáta ki a közüzemi árpóltika tarthatatlanságát a vendéglátóipar szempontjából. A tanulmány adatai szerint az említett évben a német szállodás- vendéglátóipar

gáz és vízszolgáltatásért	102 millió,
villanyáramszolgáltatásért	403 millió,
lűtésért	134 millió

márkával volt kénytelen költségszámláját megterhelni.

Különösen az elektromosáram-szolgáltatás, melynek ára

ZEIDL RÉSZEVÉNYTÁRSASÁG VIII, ROMANELLI UCCA 14.

Prima szlavóniai tölgyfából boroshordók készítésére, borkannák és szüretelő kádák

Laposa András

kődmester, VIII, Kálvária tér 13. Telefon: 137-457

„HUNGÁRIA” SÜTŐDE Budapest, VII, Dohány ucca 22. Tel: 142-537
Naponta állandóan friss sütemény és házi kenyér

kilowattóránként egészen 45 fennig emelkedik, okoz aránytalan túlerőteliséget a német vendéglóipar háztartásában. Hangsúlyozni szükséges itt, hogy a villanyáram drágaságáért nem annyira az elektromosművek, mint inkább a községek árpóltíkját terheli a felelősség, amelyek aránytalan adópótlékokkal emelik az ipari árakat. Jellemző ezen kíméletlen adórendszerre az a tény is, hogy például 1932-ben 280 millió márká összegget tett ki az elektromosáram-szolgáltatás adópótlétele. Az újabb esztendő adatai szerint a községek általában 40–50% at elveszik a villanyenergiát szolgáltató művek nyers bevételeinek. Az ilyenfajta adópótlékok természetesen mind a termelők, mind a fogyasztók érdekeire nézve rendkívül sérelmesek. Az energia-gazdálkodási törvény szemmeléval ellentétben a közművek árpóltíkjai mindeztől egyáltalában nincsen összhangban az egyetemes gazdasági érdekekkel. A vendéglóipar vezetői újabbban egyre erősebben mutatnak rá ezen visszasságra és követelik a kíméletlen adócsavar mielőbb visszalelté fordítását. Mivel pedig a statisztikai kimutatások szerint a községek háztartások legnagyobb részének minden pénzügyi megrázkódtatás nélküli módjában állana a közüzemi árak jelentékeny mérvű lecsökkentéséhez hozzájárulni, a német szállodás- és vendéglőszirodalom erősen bizik abban, hogy ezen indoklatlan túlerőteliséktől a kormányzat hathatós beavatkozása útján mihamarabb mentesülni fog.

Idegen nyelveket beszélő személyzet hiány a német szállodásiparban.

A KOLNBEN RENDEZETT vendéglős- és szállodásipari kiállítás alkalmából a rajnai vidéki gazdasági kamara vendéglóipari szakosztálya szeptember hó 6-án a hatóságok meghívott képviselői, valamint szakemberekből álló nagyszámú előkelő közönség részvételével nagyszabású ülést tartott, melyen a német idegenforgalom és vendéglóipar számos nagyjelentőségű idősebb kérdésért ismertettek és vitáltak meg. Igen nagy érdeklődést keltett az egyik godesbergi szállótulajdonos előadása, mely az idegen nyelvtudással bíró személyzet problémájával foglalkozott. Az előadó a megjelent helyeslése mellett mutatót rá azon sajnálatos hiányra, mely a német szállodásiparban ezen a téren az általános tapasztalatok szerint mutatkozik. Ezen, a hatalmas arányokban fejlődő német idegenforgalom érdekeit károsan befolyásoló tapasztalati tény indította arra a birodalmi munkügyi minisztériumot, hogy egyéb rendszabályok mellett, megnyissa a német határokat a külföldi vendéglóipari szakmunkások előtt, abban a reményben, miszerint ezen intézkedés lehetővé fogja tenni a német szállodai alkalmazottak külföldi továbbképzésének megvalósítását is. (Ennek a felfogásnak jegyében született meg például az Országos Baross Gábor Kör és az illetékes német hatóságok között létrejött és hat hónapos iparos és kereskedő cserealkotó szervezésére vonatkozó megállapodás is, melynek feltételeit lapunk legutóbbi számában részletesen ismertettük.)

Bejelentette továbbá az előadó, hogy a német szállodás- és vendéglóipar egy csaknem 1 millió márká összegű alapítványt létesített, aminek kaimataiból tehetséges, szegénysorsú németbirodalmi és külföldön élő német vendéglóipari alkalmazottak ösztönzésekben fognak részesülni, hogy a (legutóbbi) lapszámunkban szintén alaposan ismertetett) heidelbergi birodalmi szakiskola egyéves tanfolyamát elvégezve, minden tekintetben kifogástalan szakképzéssel álljanak a német vendéglős- és szállodásipar rendelkezésére. Ezen kétféle irányban megindított akció minden bizonnyal a legrovidebb időn belül elégséges eredményekkel fog jární és meg fogja szüntetni a német vendéglóipari személyzet szakképzésében és főleg nyelvtudásában mutatkozó hiányszakokat.

A francia szállodásipar helyzete a világhiállítás alatt.

A FRANCIA SAJTÓ az utóbbi hetekben behatóan foglalkozott a párizsi szállodás-szindikátus elnökének az egyik napilap részére nemrégiben adott és francia szállodásiparnak a világhiállítás során kialakult helyzetét ismertető nagyjelentőségű nyilatkozatával. A nyilatkozat szerint a párizsi szállodák látogatottsága a kiállítás időtartama alatt igen kedvezően alakult. Az elsősorúly szállók teljesen foglaltak, a középüzemek foglaltsági arányzama kielégítő, sőt még a kis fogadók üzletmenete sem kedvezőtlen, noha ezen utóbbi üzemeknek a francia kormány által felajánlott központi szállások igen erős verseny támasztottak. Sajnálatos azonban, hogy a kiállítás elkészült megnyitása következtében a francia szállodások ezen kedvező konjunktúrája legfeljebb 4 hónapig tarthat. A külföldi látogatók száma eléggé tekintélyes, de a szervezett társasutazások nagy számánál fogva a jövedelmezőség szempontjából csak szerény mértékben kielégítő. Csupán az angol-amerikai vendégekő tartotta meg a korábbi évek kiadásainak színvonalát. A párizsihez hasonló a helyzet a nagyobb vidéki idegenforgalmi helyeken, valamint a nevezetesebb fürdő- és gyógyhelyeken is (mint Vichy, Deauville, Valis-les-Bains stb.), ahol az elsőrendű szállodák valamennyien teit házakban jelentenek. A francia szállodásipar pénzügyi helyzete azonban az utolsó hónapok kedvező üzletmenetele ellenére is rendkívül súlyos, minthogy az előző válság-évekből származó terhelés és kötelezettségeket egy ilyen rövid javulási folyamat eredményei kevlőképpen nem ellensúlyozhatták. A francia szállodásipar eladósodottságát szemléltetően mutatja az a kimutatás, mely szerint 23 párizsi vezető szállodának 1936 végén 36,7 millió frank jelzálogadottsága és 23,5 millió adótartozása volt. A párizsi szállodások legfőbb reményüket abba vetik, hogy a világhiállítás kapui a jövő évben újra megnyílnak.

Ezen elsőrendű és illetékes szakemberektől származó ismertetéshez lemondóan fűzik hozzá a párizsi lapok, hogy a világhiállítás, az aránylag kedvező látogatottság ellenére is eredménytelen messze mögötte marad például az 1900. évi világhiállításnak, melynek 39 millió, vagy a gramati kiállításnak, melynek 33 millió látogatója volt, míg az ezévi kiállítást eddig miniegy 12 milliónyi tömeg kereste fel s az a szám legkedvezőbb esetben is csak 20–25 millió emelkedhetik.

A bécsi egészségügyi kiállítás és a szállodásipar.

A BÉCSI EGÉSZSÉGÜGYI NEMZETKÖZI KIÁLLITÁS, melynek időpontja egybeesett az osztrák Orvosszövetség százéves jubileumával, erkölcsi és anyagi téren egyaránt kedvező eredménnyel zárult. A kiállítás a szállodásipar szempontjából is sok figyelmremelőt nyújtott. A kiállításnak „Műszaki és egészségügyi berendezések a szállodában” című részlete, mely mind a szakemberek, mind a laikusok számára könnyen érthető és rendkívül meggyöző módon, újszerű beállításban mutatta be az egészségügy területén a korszerű szállodástechnika teljesítményeit, nagy és megérdemelt sikert aratott.

A szállodát illető kiállítás két főrészből állott. Az egyik oldalon természetesen nagyszabán két meggyözően szemléltető ábra: egy elavult, egészségételen szállodai szoba, folyó víz, zajvédő-berendezkedés nélkül, rosszul berendezett, barátságatlan helyiség, mely a látogatók nagy részében bizonyára legkellemesebb utazási emlékeiket ébresztette fel és mellette egy másik, minden korszerű kényelimi és egészségügyi követelménynek megfelelő szobát mutattak be, beépített szekrényekkel, láthatatlan központi fűtéssel, alkalmas tér- és ágyviláglással, világosból készült, nyugodt formájú bútorokkal, barátságos színekkel, szóval egy épp oly kényelmes, mint egészséges szállodai lakóhelyt szemléltettek. A mintaszobának a fürdőszobán kívül

egy zárvendő céra szolgáló előhelyisége is van.

A kiállításban a szállodai technika egészségügyi teljesítményeinek teljes sorozata volt látható: vízmellel, fűtő, szellőztető- és hűtőkészülékek, konyhai felszerelés, szórakoztató- és sportberendezések stb. stb.

A szállodásipar szempontjából külön említést érdemelnek a fürdő-, gyógy- és téli sporthelyekre vonatkozó bemutatók is, melyek szemléltetően tarták a nézők elé a gyógyfürdők és üdülőhelyek egészségügyi előnyeit. A német és osztrák Alpensi Társaság az alpesi mentőközülékeket mutatta be, a vasúttársaság pedig a biztos és egészséges utazás céljára szolgáló berendezéseket. Renkívüli érdekes látványokat nyújtott a „táplálkozás higiénája” is, míg a kiállítás központjában a drézai egészségügyi múzeum kimagasló teljesítménye: „Az élet csodája” állott, mely 11 csoportban mutatta be az emberi test legfontosabb életmennyiválóulásait.

A kiállítás főcélja az volt, hogy felhívja az általános figyelmet a testápolás fontosságára és mindazon veszélyek eleni védekezésére, melyek az emberi testet mindenünnen fenyegetik. Hogy a szállodásipar, az idegenforgalom és a gyógyhelyi kultúra ezen a téren milyen nagy jelentőséggel bír, azt felesleges bővebben magyarázni.

A DÁN VENDEGLŐTÁIPAR.

A DÁN VENDEGLŐSÖK körében erőteljes mozgalm indult meg a sörgyárak egyoldalú és indokolatlan árpólitikája ellen. A karleiben tömörült sörgyárak szervezete nemrégiben elutasította a vendégös szövetségnek a sörárak mérséklését leendő állásra vonatkozó jogos kívánságait. A vendégösök egy tekintélyes csoportja most azzal felel a visszautasításra, hogy vendégös-sörgyárat alapít, mely a részvényeseknek önkénteségi áron fogja a sört rendelkezőre bocsátani. Az új gyár alapítójára máris 1,260.000 dán koronát fizettek be az ország vendégöseit, míg további 1,000.000 korona befizetésre folyamatban van. A vendégös sörgyár sorsát nemcsak a vendégös-társadalom, hanem a tárgyalások közvetmény is rokoniszervvel kíséri.

Élénken foglalkoztatja a vendégöltáipari köröket az idegenforgalom fejlesztésének kérdése és különösen a német-dán kölcsönös idegenforgalom problémája is. Dánia külföldi származó vendégforgalmának legjelentősebb hányadát a multiban és a jelenben egyaránt a németek szolgáltatták, hiszen az ország közvetlen szomszédja a német birodalomnak és természeti adottságainál, valamint az egyszerű és olcsó közlekedési lehetőségeknél fogva egyaránt alkalmat a német turistatömegek érdeklődésének felkeltésére. Utazási egyezmény is van a két állam között, ennek ellenében azonban (Németországnak szemtől 17-i számunkban behatóan taglalt deviza- és idegenforgalmi politikája következtében) a kölcsönös forgalom Dánia számára erősen passzív eredményt mutat. A dán szájtóban ugyanazon panaszok hangzanak el, mint a svájci, osztrák és csehszlóvak lapokban, hogy t. i. a költséges propagandával megnyert német turisták nehezen, késedelmesen, vagy egyáltalában nem kapják meg az egyezmény értelmében igényelhető devizákat, a Dániába érkező cselekvésszámu német vendég pedig mindössze 10 márká értékű utalványt rendelkezik. Ilyen körülmények között a dán vendégöltáipar erősen csaldott a németországi idegenforgalomhoz fűzől reményében és csupán az ezen visszásságokat megszüntető kormányintézkedésektől várhatja a helyzet kielégítő megváltozását.

Gerhardt Manó

esztis avésözök és dístárgyak különleges kivitelben
BUDAPEST, VII, SIP UCCA 24. SZÁM. TELEFON: 1-345-94.

A tisztességleten verseny tilalma a bécsi szállodásiparban.

A BÉCSI SZÁLLODÁSIPAR már hosszabb ideje fáradozik azon, hogy az éles szakmai verseny bizonyos formáit, különösen ha azok tisztességleten versenynek minősíthetők, megakadályozza. A bécsi szállodások ipartestülete már a tavasz folyamán meghozta erre vonatkozó határozatait, melyeket jóváhagyás végett a polgármesterhez terjesztettek fel. Mint a bécsi szak- és napisajtó hírláda, a polgármester szeptember hóban jóváhagyta ezen határozatokat, minek folytán az alább felsorolt tilalmak az egész bécsi szállodásipar számára kötelezővé váltak:

Tilos gépkocsivezetők, szolgák, ú. n. „sepperek” és más egyéb, a szállóban nem alkalmazott személyeknek vendégek odavezetése, vagy egy bizonyos szálloda ajátása fejében bármilyen néven nevezendő juttatást adni vagy ígérni.

Eppen így tilos bármiféle juttatást adni vagy ígérni más szállodák alkalmazottainak is, amennyiben ezek munkaadója az ilyen megállapodásról tommással nem bír és ahhoz hozzá nem járul. A vasút- vagy hajóállomásra érkező külföldieket sem szabad tévedésbe ejteni, ha azok valamely meghatározott szállót kívánnak felkeresni. Valamely vendég esetleges tévedését is tilos kihasználni arra, hogy őt valamely másik szállodába irányítsák.

Tilos továbbá, hogy valamely szálló vendégelhez egy másik szállodai üzem azon célból, hogy óket a maga számára vendégül megnyerje, ajánlatokat, prospektusokat küldjön.

Ezen előírások benemartása esetén jogosult az ipartestület büntető rendelkezéseket igénybe venni és az esetek jelentőségéhez mérten, 300 schillingig terjedő pénzbüntetéseket kiszabni.

Tandíjmentes nyelvtanfolyamok a Küllügyi Társaság védnöksége alatt.

AZ ÉVEK ÓTA NÉPSZERŰSEGGNEK örvendő angol, német, francia, olasz és spanyol nyelvtanfolyamok a Barscay ucai gimnáziumban ismét megkezdődnek. Az első négyhónapos felvétel 1938 február 1-ig tart. Külön kezdő-, erősekedő-, haladó-, felső- és társalgási tanfolyamok. Az órák délután 5—9 óra között vannak, hetenként kétszer. Tandíj nincs. Beiratkozás szeptember 27-ől minden hétköznap délután 5—9 óra között a Barscay ucai gimnázium épületében (Barscay uca 5, Erzsébet körút mellett). Telefoni felvilágosítások: 330-734. Beiratási díj a négyhónapos felvételre 10 pengő, közalkalmazottaknak, két tanfolyamra iratkozóknek 9 pengő.

Idegennyelvű verseny magyar tanulókkal.

ORSZÁGOS DIJMENTES TÁVISKOLAI IDEGENNYELVI VERSENY indul meg ismét a Magyar Küllügyi Társaság védnöksége alatt. Az év elején rendezett első idegennyelvi verseny nagy visszhangot keltett. Az új verseny október folyamán kezdődik és jövő év június végéig tart. Külön kezdő, haladó és felső fokozatok, angol, német, francia és olasz nyelveken. A versenyen mindenki részt vehet az ország bármely részén, miután az anyagot mindenki postán kapja meg. Ungancsak postán küldendők vissza a földolgozott leckék, amelyeket a bírálóbizottság pontozással osztályoz. A résztvevők bármilyen módszerrel tanulhatnak. Akik a versenyt a legjobb eredménnyel folytatják le, díjakat kapnak, vagy jutalomban részesülnek. Az egyes csoportok résztvevőit előzetes tanulmányaikhoz képest különböző pontszámokkal indulnak, amíaltal az esélyek kiegyenlülteinek. Jelenkezési felkérhető a név és cím megadása mellett: Országos Idegennyelvi Verseny Vezetősége, Budapest 4, postafiók 321.

Szt. LUKACS gyógyfürdő és gyógyszálló

a reumás betegek évszázados gyógyhelye.

Télen, nyáron nyitva
Telefonszám: 1-560-80

A korlátozott felelősségű társaságok szerepe a német vendéglátóvállalkozásokban.

A TÁRSAS FORMÁJÚ VÁLLALKOZÁSOKNAK és különösen a korlátozott felelősségű társaságoknak (kft) Németország gazdasági életében sokkal jelentősebb szerep jut, mint nálunk. A német birodalmi statisztikai hivatal egyik legutóbbi kiadványában terjedelmesebben foglalkozik ezen társaságok gazdasági és pénzügyi helyzetével. A beérkezett adatok szerint 1936 december hó 31-én a német birodalom területén 39.249 kft. volt, összesen 5080 millió birodalmi márka alapítókével, továbbá 286 társaság a Saar-vidéken 40 millió frank tőkével és 14 papír-márka-társaság, amely még nem alakította át alapítókéjét birodalmi márkára. A rendkívül alapos statisztikai adatgyűjtés összeszámolt meg ezenkívül 3727 felszámolási eljárás és 639 csődeljárás alatt álló korlátozott felelősségű társaságot.

A német vendéglátóipar kebelében 1936 végén összesen 45 kft. volt 40.76 millió birodalmi márka alapítókével, mely a tőkegyűjtések szerint felállított osztályok között a következőképpen oszlott meg:

	Kft. volt	Összes tőke millió márkában
20.000 márkáig	101	0.62
50.000 márkáig	394	9.19
100.000 márkáig	63	3.98
500.000 márkáig	81	15.34
1.000.000 márkáig	11	7.18
5.000.000 márkáig	3	4.45
5.000.000 márkán felül	—	—
Összesen	653	40.76

Feltűnően nagy az első 2 kategóriába tartozó, vagyis az 50.000 márkát meg nem haladó alapítókével rendelkező üzemek száma: 495, mely az összes vendéglátóipari kft-ok számának kerekén 76%-át teszi ki, míg a rendelkezésre álló tőke csak 24%-a az összes tőkének; ezen kívül ezek átlagos tőkéje még a 20.000 márkát sem éri el (pontosan 19.818). Ezen számadatok azt tanúsítják, hogy Németországban a kistőke is szívesen választja a kft vállalkozás formáját.

Akik az Otthonról megemlékeztek.

Bandi József (Carlton szálló) 50 pengő, Winkler László vendéglős 10 pengő adtak az Otthon javára.

A Jóbarátok asztaltársaságának pécei kirándulása alkalmával kártársainktól az alábbi adományok érkeztek: Bertha Gyulától 281 liter bor, Klein János és Lindmayer Jánostól 251 liter bor, Hungária borpincéitől 106 liter bor, Kupter Józseftől 57 liter must, Andreics Károlytól 1 1/2 liter barackpálinka, 20 darab cukrásztermény, Szántó Fábiantól 1 dézsa juhtúró, 1 kg vaj, 1 tábla szalonna, Balla Józseftől 100 darab cigaretta, Jajczay Istvántól 100 darab cigaretta, 50 darab szivar, Deák Sándortól 100 darab szivar és 4 csomag kártya, Lukács Antaltól 50 darab borospohár és 10 darab borosüveg, Bertha Gyulától 5 öltöny ruhá, 1 zakó, 1 mellény, 3 pár cipő, 25 darab térfing, 21 pár térfizkoni. — Felülizetiek: Horváth Mihály 20 pengő, dr. Goldmann Oszkár (Park szálló) 14 pengő, Novotny Bóla, a Korcsmáros Ipartársulat elnöke 10 pengő, Malosik Ferenc 6 pengő, Horváth László 5 pengő, Andreics Károly 4 pengő, B. K. Jajczay István, Hoffmann N. 3—3 pengő, Merer Ferenc, Balla József, Szính Ede, Buscsek N., Winkler László, Braumer N., Homikél N., Fehér Ferenc, Orbán Zoltán, Sörös N., Járányi Gyula, Nagy János, Hanniker Sándor, Pintér István 2—2 pengő, Ferber Géza 1 pengő.

A nemeslelkű adományokért ezúton is hálas szívvel mondunk köszönetet.

Mi újság a borpiacon?

MA MÁR ÁLTALÁNOSAN TUDOTT dolog, hogy a nagy bortermésekhez fűzőt remények nem váltak valóra. A mennyiség majdnem az összes helyeken csökkent, a minőség még ismeretlen. Beszélnek 18—20—24—26, sőt 28 cukorforjost mustokról is, de hogy mennyit a tényleges cukorok, az majd a „váltásnál”, a mustok kiforrása után tűnik ki. Mindenesetre kívánatos lenne, hogy minél több jóminőségű bor legyen, hogy ezen a révén jobb árakat tudjon a termelő elérni; ez egyébként a borok feljávítása szempontjából is fontos volna. A szüret már majdnem mindenhol befejeződött. Hogy milyen lesz az áralakulás, az a jövő titka. Egy bizonyos, hogy most már földművelésügyi miniszternek a boréretté fizetendő legalacsonyabb árat is meg kellene állapítani.

Az óborok ára némileg emelkedett.

Házasság.

Ozv. Kömives Istvánné leánya, Kottinger Mária f. é. szeptember 19-én a terézvárosi plébániatemplomban esküdtött örök hűséget Lobányi Józsefnek.

Bertha Gyula vendéglős kártársunk leánya Matild és Verhanovits István folyó évi szeptember 28-án házasságot kötöttek.

Halálozás.

Fally István vendéglős-folyó évi szeptember hó 26-án tragikus körülmények között életének 55-ik évében váratlanul elhunyt.

Állást keresnek.

Főpincéri, üzletvezetői, vagy a szakmában bármilyen bizalmi állás betöltésére ajánkozik középszikolai érettségivel rendelkező, volt vendéglős. Címe az ipartestületben.

Idősebb, tönkrement volt vendéglős, szakács is, elhelyezkedne a szakmában. Címe az ipartestületben.

Gazdaszónokok és tejlírók címei megudhatók az ipartestület irodájában.

Szerényigényű 36 éves izr. leány, tisztességes, megbízható, önálló vendéglős ismeretséget keresi házasság céljából. Érdeklődés: „Hozomány” jellegre e lap kiadójába.

NAGY IGNÁC pincelazakerelési cikkek raktára

BUDAPEST, VII. KÁROLY KÖRÜT 9.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát. u. m.: borszervizlők, szürőgépek palackok parafadagok címkék stb. T. 1-415-15.

Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestülete Szerkesztőség

Szállodások, Vendéglősök, Kávésok és Alkalmazottak Nyugdíjgyűjtőlete

Budapest, IX, Lónyay uca 22. sz. Telefon: 381-152.

A Szállodai Szakszövetség, telefon: 180-001.

Szállodások és vendéglősök szakiskolája

Budapest, IX, Lónyay uca 6. sz. Telefon: 187-279. Igazgatóval értekezhetni hétköznapokon d. u. 4—7-g.

Budapesti Vendéglősök Adóközbössége

Budapest, IX, Lónyay uca 22. sz. Telefon: 184-003. Hivatalos órák: hétköznapokon délelőtt 9—2 óráig